

Za veću idejnu ospozobljenost

Društvena uloga Saveza komunista Jugoslavije traži da komunisti teorijski prednjače u razumijevanju svijeta, toka i očipi pravaca društvene borbe za socijalističko samoupravljanje, kako bi mogli uspješno krčiti puteve njegovog daljnog razvoja. U vezi s tim Edvard Kardelj je isticao da komunisti hoće i moraju znati, zajedno s radnim ljudima ove zemlje, kamo idemo i što hoćemo, kojim sredstvima i kojim putevima možemo ostvariti odredene socijalističke ciljeve, kao i s kavmim cemo se otporima i suprotnim snagama na tom putu strelati. Vodeća idejno-politička uloga Saveza komunista nije jednom zauvijek data, već se za nju Savez komunista mora svaki dan ponovo ospozobljavati, da bude stvarno na čelu društvenog napretka.

U Zaključcima 16. sjednice CK SKJ piše da idejna borba SK mora biti uskladena i jedinstvena, ofenzivna i angažirana na izvornim opredjeljenjima Programa SKJ, Ustava SFRJ i Dugoročnog programa ekonomske stabilizacije, što mora biti i osnova idejno-teorijskog rada i idejno-političkog ospozljavanja u SK.

Sporo rješavanje pojedinih problema u društvu, kao i neefikasno suprotstavljanje komunista, organizacija i organa SK u pojedinim sredinama sve otvorenijim otporima politici Saveza komunista s različitim neprijateljskim pozicijama, pa i sve agresivnijim nasrtajima i na osnovne tekovine naše revolucije, nedovjedno ukazuju na nedovoljnu idejno i praktično-političku ospozobljenost komunista i organizacija SK u pojedinim društvenim sredinama. Sve to zaostrava potrebu temeljite analize dosadašnje aktivnosti SK na idejno-teorijskom i idejno-političkom ospozljavanju članstva SK radi daljnog razvoja.

Zbog toga je i utvrđen novi Program idejno-teorijskog rada i idejno-političkog ospozljavanja u SKH, koji je usvojen na sjednici Centralnog komiteta SKH održanoj 10. lipnja o.g.

U Programu se navodi da idejno-političko ospozljavanje mora osigurati potpunu i pravovremenu informativnost komunista,

organizacija i organa SK; ono mora uvijek biti usmjerenog na praktične zadatke i osigurati stalni uvid komunista, organizacija u rukovodstvu SK u društvene odnose i stanje svijesti i svojoj sredini i u cjelini društva. Iz toga proizlazi da idejno-političko ospozljavanje mora biti sastavni dio idejne borbe i praktično-političkih akcija komunista, a ne aktivnost koja je od njih odvojena, koja im prethodi ili slijedi i koja se reproducira kao osamostaljena djelatnost što je sama sebi cilj i služi kao ukras.

Ekonomske teškoće u kojima se našla naša zemlja izazvale su na području društvene svijesti različite oblike reagiranja na otvorene društvene probleme, koji se očituju u pojavi mnoštva političkih ideja, ideologija i koncepta koje se nude kao izlaz iz sadašnjeg stajala.

U ovakvoj situaciji veliki se broj komunista često ne nalazi jer ne uspijeva prepoznati pravu suštinsku i objektivnu društvenu uvjetovanost ideja i ideologija, koje su socijalističke i samoupravne samo deklarativno, a u stvari su usmjerenje na zaustavljanje daljnjih društvenih promjena na osnovama samoupravljanja te na jácanje statističkih i kapitalističkih društvenih odnosa. Prema tome, jedan od bitnih zadataka idejno-teorijskog rada i marksističkog obrazovanja jest ospozljavanje komunista za prevladavanje dilema idejne prirode i za idejnu borbu koja se vodi u društvu radi što efikasnijeg ukupnog djelovanja komunista, organizacija i organa SK.

Iako je idejno-političko ospozljavanje članova SK statutarna obaveza, ono se u svim sredinama ne provodi istim intenzitetom i sukobljava se s inercijom i oportunitetom, s pragmatizmom i neosmišljenim akcijama, kao i s izbjegavanjem obaveze za stalnim ospozljavanjem.

Idejno-teorijski rad i idejno-političko ospozljavanje ostvaruju sve osnovne organizacije i svi oblici akcionog okupljanja komunista, kao i svi organi SK i njihova radna tijela; svi marksistički centri, izdavačke organizacije udruženog rada i časopisi, kao i komunisti - novinari, naučni i kulturni radnici i ko-

muni u drugim oblastima društvenog rada.

Neujednačen odnos Saveza komunista u pojedinim sredinama prema idejno-teorijskom radu i idejno-političkom ospozljavanju dovodi do različitog pristupa i velikih razlika u idejno-političkoj ospozljjenosti članstva SK. Zbog toga je, na osnovama pozitivnih iskustava u dosadašnjoj praksi, moguće i nužno brže izgraditi jedinstveni sistem idejno-političkog ospozljavanja sveukupnog članstva, uključujući i članove svih rukovodstava u SK, kao i povezivanje programa idejno-političkog ospozljavanja u SKH sa sistemom ospozljavanja čitave radničke klase, radnih ljudi i građana za socijalističko samoupravljanje.

U najvećem broju osnovnih organizacija SK idejno-političko ospozljavanje svodi se na povremena i prigodna predavanja, a u mnogima se ne ostvaruje ni to. Naišće je zanemareno idejno-političko ospozljavanje članova rukovodstva SK.

Politička škola SKH zasad je ne samo najcjelovitiji i najorganiziraniji nego i najmasovniji oblik idejno-političkog ospozljavanja u SKH. Po opsegu znanja koja se u njoj stiže, broju članova koji je završavaju ona je najznačajniji oblik IPO. Od početka njena rada do danas školu je završilo približno 14 posta članova SKH, a u posljednje vrijeme uočen je i veći interes OOSK i organa SK za rad škole, što je dovelo do stanovitog poboljšanja strukture polaznika škole.

Organizacija izvođenja zadatka i programa IPO

Idejno-političko ospozljavanje prema Programu provoditi će se: 1. U osnovnim organizacijama SK, 2. U općinskim organizacijama SK, 3. U Gradskom komitetu i pri konferencijama SKH zajednica općina i 4. U Centralnom komitetu SKH i njegovim radnim tijelima.

OOSK izrađuje svoj program i plan idejno-političkog ospozljavanja, koji osim sadrža-

Ekonomske teškoće i sporu rješavanje problema ukazuju na nedovoljnu idejnu ospozljjenost komunista. Zbog toga je utvrđen i obavezni program tog ospozljavanja.

ja, treba obuhvatiti vrijeme, mjesto i nosioce realizacije programa i pojedinih njegovih dijelova. Realizacija programa treba završiti analizom i ostvarenim ciljevima programa i sudjelovanjem svakog člana SK u procesu ospozljavanja, o čemu OOSK obavještava Općinski komitet SKH. U organiziranju IPO OOSK će se najprije oslanjati na vlastite snage. Veće i kadrovske jače OOSK organizirat će ospozljavanje svoga članstva više samostalno, a OOSK s manjim brojem članova ostvarit će IPO zajedno s drugim OOSK iz srodnih OUR-a uz pomoć Općinskog komiteta.

U OOSK s više članova SK formirat će se radna grupa ili komisija, koja će se posebno baviti problemima idejnog rada i ospozljavanja. Zato će se ospozbiti pojedini članovi SK koji pokazuju najviše interesa i sposobnosti za ovu aktivnost. Međutim, formiranjem radnog tijela i posebnim zaduživanjem pojedinih članova SK za IPO, OOSK i njen sekretarijat ne mogu se osloboditi neposredne odgovornosti za ovu djelatnost.

Program IPO u OOSK obuhvaća, osim programskim sadržajima koje utvrđuju ona sama još i sadržaje koje utvrđuju organi SK. Za proradu tema, obaveznih za cijeli SK Hrvatske, organizirat će se u CK SKH instruktivna savjetovanja, a prisustvovat će im instruktori CK SKH svakog općinskog komiteta SKH, koji će zatim organizirati općinska instruktivna savjetovanja za voditelje realizacije te ma iz svakog OOSK. IPO osnovnih organizacija SK počet će se ostvarivati po ovom programu od jeseni 1985. godine.

VLASTA VIDOVIC

Programska načela u odnosu prema religiji

Odnos komunista prema religiji izraz je njihovog marksističkog odnosa prema svim društvenim pojavama i dio ukupnog idejno-političkog djelovanja. Uzroke svih društvenih pojava, različitih pogleda na svijet, pa i religioznosti same treba traziti u stupnju razvoja proizvodnih snaga i društvenih odnosa u cjelini, oblicima otudjenja kojih se današnji javljaju, kao i proturiječnostima u razvoju suvremenog svijeta.

U odnosu prema religiji komunisti se ponašaju dosljedno marksistički i pridržavaju stavova iskazanih u Programu SKJ. Boreći se s idejnim sredstvima protiv svake vrste predrasuda i oslanjanjima se pri tome na tekvine prirodnih i društvenih nauka, komunisti u isto vrijeme postaju pravo grada Jugoslavije da pripadaju ili ne pripadaju jednoj od vjerskih zajednica priznatih Ustavom i zakonom i da praktički vrše svoje religiozne običaje i da, zbog svog religioznog uvjerenja i vršenja religioznih običaja i da, usno nikavice posljedice u svojim društvenim i političkim pravima. Smatrajući vjerska osjećanja osobnom i privatnom stvari svakog grada, komunisti su za dosljednu primjenu principa slobode vjeroispovijesni i za dosljedno ostvarivanje načela u odvajjanju crkve od države i škole od crkve.

Pojave sektaštva, liberalizma i oportunitizma

Stavovi u Programu SKJ koji se odnose na religiju zasnivaju se na Marxovom i ukupnom marksističkom poimanju religije. U marksističkom poimanju radikalna kritika nije samo sebi cilj, njen cilj je afirmacija čovjeka i njegove ličnosti i dokidanje svih oblika otudjenja. Stoga Marx izvori i motive religioznosti traži u ovozemaljskom, a ne u onozemaljskom - kritiku neba pretvara u kritiku zemlje - što više čovjek stavlja u Boga, manje ostaje u njemu - slično.

Ova programska opredjeljenja ne znače da je Savez komunista organizacija cije je osnovno, bitno ili jedino obilježje ateizam, niti je ateizam specifikum samo članova Saveza komunista. Povjesno, ateizam egizistira toliko dugo koliko i religioznost, a znatno je širi od članstva Saveza komunista.

U posljednjim godinama među komunistima, još uvek ima nesnalazeњa, idejne konfuzije, slabosti i nepotpunosti u teorijskom i praktičnom pristupu djelovanju vjerskih zajednica. Prisutne su i tendencije brkanja legitimog prava slobode vjeroispovijestu u našem društvu i očitih primje-

ra zloupotreba i političke manipulacije vjerom. Sve to izaziva pojave sektaštva i dogmatizma, na jednoj strani, te oportunitizma i liberalizma u odnosu na tendencije politizacije vjere na drugoj strani.

Zamjetni su i nedostaci u širini fronte socijalističkih subjektivnih snaga i njeni spora transformacija, naročito kada se radi o uključivanju građanina koji nisu članovi Saveza komunista u društveno-političkom životu. Zadnjih nekoliko godina sve je više ozbiljnih i opasnih tendencija politizacije u vjerskim zajednicama, naročito izraženih u nacionalističkim, klerikalističkim, kleronacionalističkim i klerofašističkim pojavnim antikapitalističkim snagama u zemlji - objektivno pridonose složenim stanjima odnosa. Te tendencije su i omogućene uslijed nedovoljno odlučnosti u slamanju njihovih socijalno-klasnih i političkih korijena, kao i uslijed nedovoljnog suprotstavljanja komunista i svih radnih ljudi i građana tendencijama ideologizacije i politizacije vjere.

U djelovanju pojedinih komunista još uvek ima prisutnih sektaških stavova. Kada se javlja, oni se ispoljavaju uglavnom u globalnom odnosu prema vjernicima, kojima se pristupa s rezervom i nepovjerenjem, a ima i slučajeva kada se ograničavaju ili nastoje ograničiti ustavna prava vjernika. Ne samo da to nije opravданo, već je i direktno upereno protiv principa socijalističke samoupravne demokracije, apriori tretiranje svakog religioznog čovjeka kao nepočudnog ili manje vrijednog.

Demokratsku širinu naše socijalističke fronte potvrđuje citav niz naših povijesnih iskustava, od narodnooslobodilačke borbe preko izgradnje socijalističkog samoupravnog društva u kojemu su se i religiozni ljudi mahom potvrdili kao patrioci, ravnopravni u svom stvarnom doprinisu obrani i izgradnji zemlje. Stoga je svaki sektaško shvaćanje u svojoj biti suprotstavljeno osnovnim opredjeljenjima politike Saveza komunista. Ono također znači zaštitu druge druge.

Savezu komunista je stran borbeni ateizam

Komunisti se trebaju boriti protiv toga uvek ponegda prisutnog shvaćanja po kojemu je svaka religiozna

aktivnost, pa i obavljanje uobičajenih obreda, antisocijalistička. Ponegdje se spremanost za izgradnju socijalizma mehanički mijeri po tome koliko ljudi ide u crkvu ili ne. Istodobno se zaboravlja da religioznost ima svoje duboke socijalne, društveno-civilizacijske i kulturno-psihološke korijene i da treba voditi računa da će ona još dugi potrajati.

Kada je riječ o primjerima i tendencijama politizacije vjere, onda je za Savez komunista najopasnija pojava mirenja s očitim primjerima klerikalističke interpretacije vjere i djelovanja crkve na našim prostorima i u našem sistemu. Ima slučajeva da članovi Saveza komunista zbog niza okolnosti prisustvuju u raznim situacijama vjerskim obredima i manifestacijama, na kojima se vrši očitna klerikalno-politička manipulacija tim skupovima, a najčešće kroz nacionalističke i kleronacionalističke ispade, a da na samom skupu ne reagiraju, ili čak naknadno prešute da se to zabilo i da su na tim manifestacijama bili prisutni. Ova su ponašanja nespojiva s članstvom u SK i svakako takav slučaj osnovna organizacija SK mora identificirati, precizno idejno-politički ocijeniti i provesti postupak utvrđivanja odgovornosti.

Oportuirala je i u slučajevima kada pojedini prosvetni radnici zloupotrebljavaju svoju prosvetnu funkciju, nastojeći u odgojno-obrazovnom procesu afirmirati svoj vjerski pogled na svijet ili neke klerikalne interese crkve ili kada vrijedaju religiozne osjećaje učenika. Za ocjenjivanje prosvetnih radnika bitna je realizacija nastavnih sadržaja i programa, te njegov upornjak.

Svakog postupak povredje religioznih osjećaja biće zadiranje u osobne slobode i prava čovjeka i odudara bi, kako od naših ustavnih načela, tako i od dosljednog marksističkog odnosa prema religiji. Izuzetak su naravno članovi Saveza komunista koji ne mogu biti religiozni.

Naravno, ova princip vrijedi i obrnutu: nitko nemaju prava (a takvi slučajevi su u praksi vjerskih zajednica) prezirati nekoga ili ga proglašavati manje vrijednim zbog toga što nije religiozan ili pak priпадa nekom drugoj vjeroispovjeti. To je, u suštini po zakonu kažnivo, izazivati vjerski mržnje i netrpeljivosti, a kod nas je to i osnovica za nacionizam i šovinizam.

Stoga je naročito značajno da se sami komunisti u svakodnevnom životu zalažu za dosljedno poštovanje ovih principa, te da kritički i angažirano mijenjaju oblike takve iskrivljene

ne svijesti i prakse pojedinaca tamo gdje se oni javljaju.

U svom političkom radu komunisti se moraju odlučno zalagati za što veće sudjelovanje nekomunista i vjernika u društveno-političkom životu. To je trajno opredjeljenje naše revolucije i demokratskog socijalističkog samoupravnog puta. Stoga odnos komunista prema religioznim ljudima ima dalekosežan politički značaj. Komunisti u svojim sredinama moraju djelovati i biti odgovorni za stvaranje što povoljnijih uvjeta za njihov još veći angažman u institucijama političkog sistema. Za komuniste, religijska tradicija i kultura nisu tabu tema niti zabranja. Naprotiv, u tom prostoru treba pronalaziti uporišne točke zajedničkog interesa.

Široki prostor svih, pa i vjerskih sloboda

Kada je riječ o sudjelovanju komunista u vjerskim obredima, onda se tu ne podrazumijeva prisutnost, na primjer, sahrani građana (rodaka, prijatelja, poznaničkih, društveno-političkih aktivista koji je izradio želju za vjerskom sahranom, jer je bio vjernik ili je tu želja izrazila njegova obitelj). Komunisti ne prisutstvuje takvom skupu da bi iskazao ili zadovoljio religijsku uvjerenja, već naprotiv da bi odao poštu čovjeku.

Ukoliko se radi o sudioniku NOR-a, aktivisti Socijalističkog saveza ili mjesne zajednice, upravo u takvim prilikama društvene snage moraju učiniti napor da se svoje strane, bez obzira što se sahrana obavlja po vjerskom obredu, učine sve kako bi oprostaj od takvog prijatelja ili građana bio čim dostojanstven i kako bi mu se u tom prilikom dalo adekvatno društveno priznanje. Osnovni kriterij za vrednovanje svakog pojedinca u našem društvu je koliko on prihvata njegova osnovna načela i konkretno svojim radom pridonosi izgradnji novih humanih društvenih odnosa. Takvim postupkom ostvarena je pobeda oružane revolucije i razvijaju se samoupravni odnosi. Takvim pristupom Savez komunista ne gubi svoj povijesni identitet i revolucionarnu stabilnost. On se ne bori ni za vjeru niti protiv nje. Savez komunista bori se za čovjeka i humanističke vrijednosti socijalističkog samoupravljanja, za istinska prava i slobodu svakog čovjeka.

Sve je to nametnuto potrebu da se na temelju utvrđene principijelne društvene politike, izradi neposredni i dugoročni program zadatka 'SK i organiziranih socijalističkih snaga' |

Sa sjednice Izvršnog vijeća SO

Izvršno vijeće SO održalo je 5. kolovoza svoju sjednicu. Vijeće je razmotrilo probleme poslovanja zanatske zadruge "Dinamika", posebno s obzirom na utvrđeni općinski porez na promet usluga, koji tu zadrugu stavlja u nepovoljniji položaj, jer je takva obveza ili manja ili uopće ne postoji na području drugih općina, a što nije poticajno ni za rad zadruge, ni za razvoj male privrede na području općine. U pogledu izmjene tešto ponešteva na promet usluga Izvršno vijeće će izraditi svoj prijedlog.

Ziva rasprava vodena je o podnesenom izvještaju o privremenom raspodjeli cistog dohotka, i to dijela za osobne dohotke radnika Doma zdravlja Dugo Selo za treći kvartal 1985. g. Radilo se zapravo o spriječenim inicijativama za povećanje vrijednosti boda, odnosno osobnih dohotaka zaposlenih u Domu, jer bi time osobni dohotci u toj organizaciji porasli osjetno i više nego li je to predviđeno i dobrano bi se odmakli od OD-a ostalih zaposlenih na području općine. U tom smislu je Izvršno vijeće SO podržalo zadržavanje akontacijske vrijednosti boda utvrđene 30. travnja 1985. g.

Izvršno vijeće prihvati je informaciju o ostvarivanju prihoda Budžeta općine u prvom polugodištu i procjenu do kraja godine.

Razmotreno je također pitanje uvođenja telefona na području općine, čemu treba prethoditi usvajanje posebnog Pravilnika od strane Skupštine općine. (O tome imamo poseban prilog u ovom broju.)

Iz OOUR-a »Gradjevinarstvo«

NITKO BEZ POSLA

Na mali problem dugoselske privrede tijekom posljednjih nekoliko godina uskoro bi trebalo biti riješen, točnije: njegovo rješavanje je u toku. OOUR »Gradjevinarstvo«, RO »Kograp« višegodišnji je gubitkaš, o kojem je raspravljano na nizu sastanaka u općini i o kojem je objavljeno i više napisa u ovim novinama. Što je bilo – bilo je. Problem se rješava, odnosno djelomično je i riješen na taj način da ni jedan radnik tog OOUR-a nije ostao bez posla, što je svakako pozitivno.

15 radnika tog OOUR-a (točno se zna kojih) uskoro će zasnovati radni odnos u OOUR-u »Komunalije«, u okviru iste radne organizacije. Njih 51 ili je već zasnovano radni odnos ili će to uskoro učiniti u GRO »Visokogradnja« iz Zagreba. Njih 31 je već započelo raditi na gradilištu te organizacije u Zagrebu, točnije Dubravi. GRO »Visokogradnja« zapošljava inače nešto više 700 radnika, i svoja gradilišta ima na više raznih lokacija. Opisani raspored radnika na poslove u drugi OOUR, odnosno RO, u skladu je sa Zakonom o radnim odnosima SRH, koji predviđa mogućnost: ako OOUR ili RO dospiju u teškoće tako da ne mogu zaposliti svoje radnike u okviru redovnog poslovanja OOUR-a ili RO da se tada ti radnici rasporede na odgovarajuće poslove u drugu RO. O tome je i zaključen poseban SAS, koji omogućuje zbog toga »Visokogradnji« određeni stupanj prvenstva kada je riječ o dobivanju poslova na području dugoselske društveno-političke zajed-

nice. 17 radnika OOUR-a »Gradjevinarstvo«, koji će također preti u »Visokogradnju« zadržano je do početka ruja, odnosno do završetka stambenog objekta »K-2«, objekta sa 10 stanova, koji je gradio taj »Kograpov« OOUR. U cijelini uvezvi radnici OOUR-a »Gradjevinarstvo« bili su nezadovoljni takvim prerasporedom, no drugih mogućnosti nije bilo. Zanemariv je bio broj radnika koji su zbog toga raskinuli radni odnos. Jedino su radnici ostavljeni da bi završili spomenuti objekat u znaku protesta smanjili svoju ne baš prijernu produktivnost.

GRO »Visokogradnja« će vjerojatno, prema postignutom sporazumu, na području Dugog Sela graditi sljedeće objekte: stambeni zgradu sa 16 stanova namijenjenu tržištu, svičanje na novom igralištu i poseban dvonamjenski objekt (sklonište sa trgovackim prostorom). O tim gradnjama bit će još riječi u »Kronici«.

Vratimo se OOUR-u »Gradjevinarstvo«. Odlaskom radnika iz OOUR-a nisu rješeni problemi tog OOUR-a. Ostali su pravni problemi koji traže više napora u rješavanju. Kako se riješiti gubitaka na-

kupljenih tijekom niza godina. Operativni cilj subjekata uključenih u rješavanje tog problema, prvenstveno mislimo na rukovodstvo »Kograpa« i članove Izvršnog vijeća SO, je da se izbjegne postupak likvidacije, koji je skup i koji može ugroziti postojanje cijelog »Kograpa«. OOUR »Gradjevinarstvo« ima obavezu prema fondovima zajedničkih rezervi i općine i ZOZ-e, i to ukupno oko 22 milijuna dinara. Ne baš puno manje od toga iznosa OOUR »Gradjevinarstvo« mora vratiti ostalim OOUR-ima maticne RO, od kojih je uzmalo pozajmice. Uspije li se OOUR-u »oprstiti« obaveze prema fondovima procjenjuje se da bi »Kograp«, doduze uz napire, ali ipak uspio, »pregorjeti« ono što mu »Gradjevinarstvo« nikada neće vratiti. »Kograp« bi također nastojao dostojanstveno namiriti i neke još preostale obaveze OOUR-a »Gradjevinarstvo« prema dobavljačima. Ne ostvari li se to morat će OOUR, koji će samo još formalno postojati, jer neće imati svojih zaposlenih radnika, provesti postupak likvidacije. Pretpostavlja se da će taj OOUR formalno postojati do kraja ove godine, do kada će se morati uložiti još dosta truda na rješavanju tog problema.

Program štednje energije – obavezan

Izvršno vijeće Sabora SRH na sjednicama 2. i 3. travnja, 1985. utvrdilo je Energetsku bilancu SRH za 1985. godinu. Karakteristika energetske bilance SRH je nedostatak vlastitih izvora svih vrsta energije. To zahtjeva trajnu brigu i maksimalnu racionalnost u potrošnji. U skladu s mjerama i aktivnostima na provođenju elektroenergetske bilance za 1985. a u cilju rasterecenja u razdoblju visoke energetske potrošnje (od 15. prosinca do 15. ožujka) potrebno je poduzeti sljedeće mjere:

1. Gdje postoji plinska mreža utvrđuje se obaveza svih industrijskih potrošača za alternativna rješenja,

2. Svi potrošači koji mogu koristiti alternativno gorivo trebaju u toku ljeta (tj. do 15. 10.) osigurati rezerve goriva.

3. Veliki potrošači trebaju u tom periodu obaviti godišnje remonte.

Zahtjev takvog sadržaja razmotrilo je u srpnju i Izvršno vijeće SO, i dakako, podržalo ga. On je razaslan na pedesetak adresa na području općine. O poduzetim mjerama ti su subjekti dužni obavijestiti Zavod za urbanizam, gradevinarstvo i komunalno-stambene poslove, i to u roku od 30 dana od prijema dopisa.



PRVO PROGRAM PA ONDA TELEFONI

Znatan broj građana Dugog Sela je zainteresiran za uvođenje telefona. No u pogledu ostvarenja tog svog cilja u gradanima se do sada natalozilo podstota nepovjerenja. Isuviše toga je već bilo obecano i najavljeno – a da istodobno ništa od toga nije ostvareno. No bez obzira na sve to nastojanja natopljena optimizmom nisu zamrila.

Gradani koji žele imati telefon u stanu dužni su sami kreditirati izgradnju mreže. Za ovu godinu je utvrđen iznos kreditiranja 120 tisuća dinara. Kredit se ubire u jednakinim ratama 18 mjeseci, i vraća se kroz telefonsku preplatu. Povrh toga građani su obavezni platiti posebno troškove svog telefonskog priključka. Ti elementi financiranja su utvrđeni u posebnom Pravilniku. Za sve zainteresirane građane, jednako u Zagrebu i Dugom Selu, vrijede isti uvjeti i isti način prikupljanja sredstava. Skupština grada je prihvatala taj Pravilnik o načinu i uvjetima prikupljanja sredstava građana u obliku kredita radi izgradnje mjesnih TT mreža na području Zagreba. Supotpisnik tog akta je PTT organizacija OOUR TI-tehnika sekacija.

Usvajaju tog akta u Skupštini Grada prethodila je, čini se, ista situacija koja je u ovom trenutku i u Dugom Selu. PTT je ponudio Skupštini Grada taj akt na usvajanje. Primjed-

be delegata su bile da u njemu nisu sadržane i obveze PTT-a u pogledu izgradnje telefonskih mreža, zbog čega je izrađen i utvrđen program rastavljanja telefonske mreže, nakon čega su delegati Skupštine Grada prihvatali i navedeni Pravilnik.

Skupštini općine Dugo Selo predložen je taj isti Pravilnik također na usvajanje. On bi se mogao usvojiti i mogla bi odmah započeti akcija uvođenja telefona. Postupi li se tako tada se zapravo dopušta PTT-u da sklapa

ugovore samo s kime to njemu odgovara, bez utvrđenih obaveza prema građanima određenih područja. Zaključak je Izvršnog vijeća SO da se prije usvajanja tog Pravilnika, odnosno zajedno s njime mora donijeti i program razvoja PTT mreže na području općine. Pomišlja se i na to da nasna općina sama, izradi i predloži PTT-u jedan takav program. O svemu tome bit će pripremljena i šira informacija namijenjena delegatima Skupštine općine.

Povećane stanarine

Samoupravna interesna zajednica komunalnih i stambenih djelatnosti općine Dugo Selo upravlja sa 344 stana u držvenom vlasništvu, ukupne revalorizirane vrijednosti (krajem prošle godine) od 582 milijuna dinara. Ukupna površina stanova je 17.466 četvornih metara.

Odlukom Skupštine SIZ-a stanarina je poskupljela i iznosi 44,48 dinara po četvornom metru, što je osjetno više nego li do sada, kada je ona bila svega 12,12, i kao takva bila uočljivo najniža na području ZOZ-e i Zagreba. Sada, nakon povećanja je najviša stana-

rina na području općine 5.294, a najniža 319 dinara. Poskupljenje se primjenjuje od 1. kolovoza 1985. g.

Valja također reći da postoji općedruštveno opredjeljenje za povećanje stanarine utvrđeno u programima društveno-ekonomskog razvoja i ekonomskoj politici Jugoslavije u 1985. g. i Rezoluciji o politici društveno-ekonomskog razvoja SR Hrvatske u 1985. g.

Na temelju navedenog općinskog poskupljenja planira se ove godine prikupiti 5,37 milijuna dinara. Ta sredstva će biti raspoređena na amortizaciju, osiguranje stam-

benog fonda, troškove stručne službe (u visini od 20% naplaćene stanarine), rezervni fond (1%) i tekuće održavanje (711 tisuća dinara). Za investicijsko održavanje nisu planirana sredstva.

Bile su zapravo predložene tri varijante povećanja iznosa stanarine. Prihvaćena je srednja. Prema prvoj ne bi dostajalo sredstava ni za tekuće ni za investicijsko održavanje, prema trećoj bi se osiguravala sredstva za te namjene, ali bi i stanarina bila osjetno viša. Prihvaćena je srednja varijanta, kojom se ne osiguravaju sredstva za investicijsko održavanje.



Pokusno dobro Ruvica

Gradi se gospodarsko dvorište

Pored Oborova, istočno od samog naselja, započela je početkom svibnja izgradnja gospodarskog dvorišta, objekta izuzetno važnog za razvoj poljoprivrede. Namjena tog dvorišta je opsluživanje poljoprivredne proizvodnje određenog područja. U ovom slučaju to je imanje Pokusnog dobra Ruvica, OOR-a Institut za oplemenjivanje i proizvodnju bilja Fakulteta poljoprivrednih znanosti Sveučilišta u Zagrebu. U tom OOR-u je danas zapošljeno 320 radnika, s time da ih na Pokusnom dobru danas radi 63, a po završetku gospodarskog dvorišta planira se da ih bude još dvadesetak. Informaciju o samoj izgradnji dobili smo razgovarajući sa Vjekoslavom Ferle, pomoćnikom direktora OOR-a, Vjekoslavom Petanjekom, nadzornim organom te izgradnje i Aronom Skenderovićem, glavnim tehničkom ratarstvom.

Pokusno dobro Ruvica raspolaže danas sa oko 2.500 hektara obradive površine. Nova poljovljinost je ta što je nakon provedene komasacije i melioracije to praktički jedna jedinstvena parcela.

Na jednom dijelu te površine od četiri hektara započela je izgradnja niza potrebnih objekata. Odabir same lokacije bio je uvjetovan prvenstveno okolnošću prometne dostupnosti do svih dijelova imanja. Za gospodarsko dvorište se kaže da je to »srce cijelog imanja i njegovog gospodarenja«.

Tu je dakle izgradnja: upravnog (tj. kancelarijskog) objekta sa prostorima za društvenu prehranu, mehaničke radionice sa skladištem rezervnih dijelova, spremišta za poljoprivredne strojeve i priključke, skladišta gnojiva, sjemenke robe, sredstava za zaštitu bilja i dr. zatim skladišta goriva i maziva, šezdesettonska mostna vaga, pravonica vozila, energetskih postrojenja. Koristiti će se vlastita bunarska voda, i to preko postrojenja za deferenciju (pročišćavanje od primjesa željeza), s time da će zaštitu okoline biti ostvarena pročišćavanjem otpadnih voda. Na tom cijelom prostoru od četiri hektara bit će blizu 1,5 hektara betoniranih i asfaltiranih površina.

Predviđeni završetak svih radova je kraj studenoga ove godine. Ukupna vrijednost ulaganja je 508 milijuna dinara. 40 posto tog iznosa su međunarodni kredit, 40 su kredit Zagrebačke banke, a ostatak su vlastita sredstva organizacije. RO »Tehnika« iz Zagreba je izvodac radova, s time da je u toj organizaciji izrađena i projektna dokumentacija za tu izgradnju.

Spomenimo također da se trenutno vrši još jedno ulaganje na sadašnjoj lokaciji Pokusnog dobra u Ruvici. Između dvije postojeće hale gradi se nova u kojoj će biti postrojenje za doradu tzv. sitnozrnatih kultura (repice, trava, djetelina i sl.). Radi se o ugradnji opreme uvezene iz Danske.

Pored Oborova gradi se gospodarsko dvorište, drugo takvo u općini. Velika je njegova važnost za razvoj poljoprivrede

Silos – zajednički interes

Predstavimo ukratko i OOUR Institut za oplemenjivanje i proizvodnju bilja Zagreb, koji je i glavni nositelj tog ulaganja. Glavna djelatnost tog OOUR-a je proizvodnja sjemenske robe: pšenice, kukuruza, ulje repice, trave, djeteline i ostalog krmnog bilja (boba, stočne rotkvice i dr.). Tu proizvodnju taj OOUR ostvaruje na nizmesta dilijem Jugoslavije. Ta proizvodnja sjemenske robe uključuje u sebi i njenu doradu, sušenje, selekcioniranje, tretman zaštitnim sredstvima, ispitivanje i pakiranje. Oko polovine sjemenske proizvodnje taj OOUR izvozi u: SSSR, Mađarsku, Čehoslovačku, Poljsku, Španjolsku, Francusku i Njemačku) i to na taj način da su unaprijed ispostavljene narudžbe. Praktički sva sjemenska roba se proizvodi za poznatog kupca. Dio njihove proizvodnje je merkantilnog karaktera, proizvodi se pšenica, kukuruz i uljana repica, i to za potrebe zagrebačke industrije.

Organizacija ostvaruje dobru i trajnu suradnju sa svim poljoprivrednim organizacijama u Dugom Selu, odnosno Ivanic-Gradu, kao i drugdje. Ta suradnja je u ovom trenutku, u Dugom Selu, obilježena posebnim interesom za izgradnju skladišnih prostora (silosa) i sušare u Dugom Selu. Ti su objekti pretpostavka daljnog razvoja poljoprivrede na dugoselskom području.

Zadovoljila organizacija otkupa

Dužni smo iznijeti pozitivno iskustvo individualnih poljoprivrednika sa ovogodišnjom organizacijom otkupa pšenice. Cjelodnevno je postojala mogućnost predaje i vaganja pšenice, s time da je istog dana isplaćivan i novac za predatu pšenici. Svoje obaveze su uredno izvršavali: RO »Elektromlin«, koja je preuzimala pšenicu na račun PZ »Gornja Posavina«, sama poljoprivredna zadruga koja je odmah vršila isplatu te hladnjaka PPK-a, gdje je vršeno vaganje. Poljoprivrednici s pravom očekuju da jednako tako dobro bude organiziran i otkup kukuruza.

Bilježimo i dvije primjedbe onih koji su predavali pšenicu: Dok se lani za kilogram predane pšenice moglo dobiti 1,6 kilograma stočne hrane (posjeda), ove godine svega 1,3 kg. Zašto? – pitaju poljoprivrednici i vrte glavom je onda možda pšenica jeftinija hrana za stoku nego li posjede. Kooperanti su imali primjedbe i na kamate, koji su bili 58%. Ipak malo previše!

Svečanost u Prečecu

25. srpnja bilo je svečano u Prečecu. Toga dana obilježen je Dan RO »Božjakovina«, Dan ustanka naroda Hrvatske i završetak radova na ekonomskom dvorištu u Prečecu, kao važnom dijelu u procesu poljoprivredne proizvodnje, povezanog sa skromnim završetkom projekta hidromelioracionih radova na projektu Crnec polja.

Na ekonomskom dvorištu u Prečecu su glavni radovi završeni, ono je simbolično otvoreno, to će kroz kratce razdoblje, nakon što se izgrađeni prostori opreme, započeti normalno funkcionirati.

Na svečanosti u Prečecu bili su osim radnika RO »Božjakovina« predstavnici organa i društveno-političkih organizacija općine i ZOZ-e. Privredne komore Zagreba, Privredne komore Republike, predstavnici vodoprovodnih organizacija, SVIZ-a i voditelji projekta Crnec polje.

Podijeljene su i prigodne zahvalnice svim onim subjektima koji su suradnjom sa RO »Božjakovina« pridonijeli njenom razvoju, odnosno razvoju poljoprivrede na području općine.

Savjet pred sjetvu

»Super zlatna« nije više zlatna

Poljoprivredna služba za individualne poljoprivrednike projekta Crnec polje daje pred predstojeću sjetvu preporuku i prijedlog za izbor sorti pšenice i ječma. Predlaže se poljoprivrednicima da se drže slijedećeg redoslijeda u nabavci sjemena: »Lonja«, »Baranjska«, »ZG 6629«, »VKK 160/2«, »Jugoslavija«, »Balkan«, »Dika«, »Dukat«, »Zitnica«, »Zvezda«, »Super zlatna«. Prinos »Lonje«, prve u redoslijedu, je 5,335 dt/ha, a posljednje »Super zlatna« svega 3,55 dt/ha. Na to posebno upozorava jer se na dugoselskom području najviše do sada sijala »Super zlatna« sa relativno niskim prinosom. Za sjetvu u optimalnom agrotehničkom roku potrebno je 250 kilograma sjemena po hektaru (jedino »Jugoslavije« i »Balkana« 10 kilograma manje).

Za sjetvu ječma predlaže se sorte: »Antares« i »Robus«, koje daju najveće prinosne.

M. Maričak

Ječam – gubitak ili hrana stoci



Stjepan Kuzmec

Najnovije, ovogodišnje iskustvo proizvođača ječma samo je potvrdilo staro saznanje o nesredenom i stihiskom stanju u našoj poljoprivredi. Oni koji su ove godine proizveli ječam, a takvih je upravo ove godine na području općine bilo osjetno više, i predavali ga zadržati, ne samo da nisu ostvarili na tome prihod nego su mnogi i izgubili. U tom smislu objavljujemo i iskustvo trojice naših poljoprivrednika iz Oborovskih Novaka:

Stjepan Kuzmec: Ja sam nakon početka dana čekanja svoj ječam predao u »Agroposavinu« u Ivanic Grad. Očekivao sam da će otkupna cijena biti barem kao i ona pšenice, jer je lani cijena ječma bila 5 do 6 dinara viša od cijene pšenice. Kasnije sam još isao tri puta za novac. Prvi put su mi rekli da ne znaju cijenu, i da će ona biti negdje kao i kod pšenice. Drugi put su mi rekli da ječam ne ide na tržištu i da cijena još nije dogovoren. Treći put, gotovo tri tjedna nakon predaje ječma, dato nam je 28 dinara po kilogramu, s time da je cijena posjeda 38 i više dinara. Kad sam cuo za taj cijenu bio sam strašno ljut i ubuden. Da sam je prije znao ni na kraj pameti mi ne bi bilo da vozim ječam u Ivanic Grad. Bolje bi prošao da sam ga ostavio kod kuće i hranio s njime stoku. Okovo sam k tome još izgubio. Taj ječam se ipak, sada to znam, bolje može prodati, do-

duše na malo, po 50 dinara kilogram na sajmu u Sesvetama.

Stjepan Pisk: Ječam sam posjao na jednom hektaru. Zadovoljan sam bio i sa prinosom od 6,5 tona sa te površine. Radilo se o kvalitetnom pivskom ječmu. Nadao sam se da će i ove godine cijena ječma biti barem jednakica cijeni pšenice. A i agronomi su nas savjetovali da više sijemo ječam. Prilikom predaje pšenice rečeno mi je onako usput, neslužbeno, da će cijena biti oko 35 dinara. Ne malo sam se iznenadio kada sam nakon dosta dana doznao da je otkupna cijena svega 28 dinara. Očito sam jako pogriješio što sam svoje 4 tone tamo predao. Pogotovo ako se zna da 30 kila posjeda košta kod nas u dučanu 1.290 dinara. Mogu reći samo da smo pogriješili i izgubili dosta novaca. Mislim da takav odnos prema nama poljoprivrednicima nije u redu i da ne doprinosi razvoju poljoprivrede na ovom našem području. Od nas se očekuje da sijemo i da proizvodimo a ne nikakve sigurnosti nemamo. To nemre razvijati poljoprivredu.

Ivan Sočnić: S tim ječmom sam ove godine doživio tragediju. Sjao sam ga na nagovor svoga prijatelja, inače vrsnog agronoma. Posjao sam četiri jutra pivskog ječma »robur« koji je bolji i teži od standardnog, i ubrao svega sedam i po tona. Da je bila normalna godina sa povoljnijim vremenskim prilikama trebalo sam ga ubrati 16 tona. Tako sam dvostruko izgubio: podbacio mi je urod, a cijena ječma jako niska. Imao sam i muke da uopće predam i prodam taj ječam, kojega nemam gdje uskladištiti. U Sesvetama za stočnu hrani nisu htjeli kupiti, jer imaju lanjskog kukuruza, u Zagrebačkoj pivovari kupuju slad, a ječam samo u Novoj Gradiški, i to će to tamo meni voziti. Poljoprivrednica u Zagrebu je kinutna. »Agroposavina« otkupljuje samo u Hrvatskom Leskovcu i ne zna cijena. Najblizi mi je bio Ivanic Grad. »Agroposavina« prima ali se ne zna cijena. Na-



Stjepan Pisk

Zahvati učinjeni na Crnec polju pretostavka su ipak na određene promjene u ponašanjima.

Duboke brazde ›Seljačke sloveške slike u knjizi i na pozornici u Šibeniku, 1860. godine.«

Jedno od najstarijih kulturno-umjetničkih društava na području općine je »Ogranak seljačke slike Lupoglavlja«. Ono je krajem prošle godine proslavilo pedeset obilježnicu svog rada i postojanja. To društvo i danas daje osnovno obilježje kulturnom životu i kulturnoj tradiciji Lupoglavlja.

Zitelji Lupoglava ne skrivaju svoj ponos na to svoje društvo i na njegovu tradiciju. Ono je zapravo pokazatelj kulturnog života i okupljanja toga mesta kroz različita razdoblja društvenog i političkog života. Glazba i pjesma su uvijek bili dio svakodnevnog života tih ljudi. Nekada, a i danas je gotovo isto tako, u svakoj je kući bio bar jedan svirač nekog glazbala, a pjevača i plesača bio je uvijek takoder veliki broj. Iz te masovnosti pjevača, plesača i svirača nije bilo teško izdvajiti one najbolje, koji su nastupali na priredbama u općini, kao i u raznim mjestima diljem Jugoslavije. Do sada su zabilježili ukupno 214 većih raspusta. Od početka pa do danas društvo djeluje isključivo na amaterskoj osnovi.

Stoljećima se i prije 1834. g. u Lupoglavu sviralo i pjevalo no te godine tome se pristupilo organizirano. Za to su svaka-

ko najzaslužniji: Tom Stipan, Mirko Salčec, Ljudevit Pišćenec, Ivan Kovačić, Tomo Petković, Tomo Planinec i Božidar Kranjec (koji je među nabrojenima jedini na životu). Ti pokretači kulturnog organiziranja nadjenuše u srpnju 1934. g. tom društvu ime »Tomislav«, da bi ono nakon rata izmijenilo to ime u duhu ondašnjih društvenih kretanja.

Iz predratnog razdoblja posebno su zabilježeni nastupi »Sloga« na smotrama folklora u Beogradu i Ljubljani, 1938. i 1939. g., što je posebno pohvalno obilježila i ondašnja štampa. I u Narodno-oslobodilačkoj borbi članovi društva su se iskazali: neki s puškom u prvima redovima partizanskih jedinica, a neki djelujući u pozadini s istim ciljem. Prvih dana oslobodenja sabiru se ponovo svirati, pjevati i plesati, da bi proslavili i pronieli obećajni zanos slobode.

Od tada pa do današnjih dana nižu se mnogobrojni nastupi društva, u najrazličitijim prigodama i u različitim mjestima u Jugoslavije. Podulji bi bio i popis društava iz cijele Jugoslavije, odnosno inozemstva koja su gostovala, pjevala i plesala u Lopoglavlju.

Nastupajući u Smotri folklora u Zagrebu u Lupoglavi su nastupile i folklorne grupe iz slijedećih zemalja: Čehoslovačke, SSSR-a, Nepala, Madarske, Japana, Belgije, Meksika i Španjolske.

U pojedinim razdobljima društvo je uspostavilo i održavalo kontakte sa 16 sličnih društava iz cijele zemlje. S ponekim od njih izvršeno je i bratimljenje, što znači da je lupoglavska Sloga naučila pleso ve društava s kojima se pobratila. U tom smislu možemo zaključiti da je društvo ostvarilo jednu pozitivnu ulogu i u zblizavanju ljudi i naroda. Osim toga, kada je već riječ o suradnji društva, valja posebno istaknuti uspješnu i trajnu suradnju sa dugoselskim garnizonom JNA.

Za svoj rad društvo je primilo i niz priznanja. Tu posebno izdvajamo Orden za slugu za narod sa srebrnim vijencem kojim ih je odlikovao Predsjednik SFRJ Josip Broz Tito 1974. g., a povodom 40-te obljetnice rada. Primili su i Povelju Prosvjetnog sabora Hrvatske i dr.

U prvo vrijeme »Sloga« je nastupala sa izvornim folklorom svoje Posavine, da bi postupno i neprekidno širila to područje čije plesove je izvodila. Najprije je to područje širenja doprlo do republičkih granica, da bi danas društvo izvodilo i plesove raznih područja Jugoslavije.

Pre sve razini područja Jugoslavije. Detaljnija analiza pedesetogodišnjeg rada društva ukazuje na postojanje i određenih uspona i padova u djelovanju, a što je i uobičajeno u svakom djelovanju. Trenutno možemo reći da taj rad ima uzlazno kretanje: okupljaju se novi plesači i vježbaju svirači. Od oko stotinu neposrednih članova društva šezdesetak ih je aktivnih. Radi se i vježba u dvije grupe: podmladak i stariji. Oko 15 članova vježba trenutno svirati te bi za dio njih valjalo nabaviti i instrumente.

Kada je riječ o djelovanju društva u proteklom i sadašnjem razdoblju jedno ime moramo neizostavno spomenuti. To je ime sadašnje predsjednice društva Danice Lončar, tu funkciju, uz kratki prekid, obavljala već 16 godina. Evo i imena ostalih nositelja aktivnosti danas u Ogranku: Franjo Dokušec-tajnik, Josip Vugrinčić-potpredsjednik, Ivica Knežić i Vlado Ivanček – voditelji folklorne sekcije i Franjo Rakuš-voditelji tamburaške sekcije.



Prije jednog od mnogobrojnih nastupa

Nekadašnji i aktualni problem

Tako dugi vijek postojanja društva prizivlje u svijest i pitanje o razlikama ove današnje Sloge i one nekadašnje, u samim počecima njenog postojanja. Razlike postoje, što je i razumljivo, i njih nitko ni ne krije.

Nekada, posebno u samim počecima organiziranog okupljanja i folklornog nastupanja, najveći problem bila je nabavka instrumenata i sredstava za prijevoz na nastupe u drugim mjestima. Nošnje su tada korišćene mahom iz vlastitih i susjedovih škrinja i ormara. No velika volja, koju valja posebno naglasiti, upornost, te ljubav prema vlastitoj tradiciji i glazbi, prevladali su sve te prepreke. Danas pak takvi problemi nisu ozbiljnije prisutni. Umjesto njih prisutniji je problem nedostatka upornosti, volje i želje da se na taj način, djevelovanjem u Slogi, koristi slobodno vrijeme i poklanja ga se njegovanju i razvijanju vlastite tradicije. Samo na pravom korijenu, na izvornoj tradiciji, mogu se i razvijati prave ljudske i društvene vrijednosti.

Današnji način života, drugačiji, izazovniji i bučniji oblici zabave, kojih se samo pasivno prisustvuje i u kojoj se ne sudjeluje – sigurno odvlači dio mladih od tog djelovanja.

Od nekada do danas

BOŽIDAR KRANJEC, krojač, danas star 74 godine, jedini je živi osnivač današnjeg Ogranka seljačke sluge Lupoglavlja. On je osim toga i danas aktivni svirač tog društva, uviјek na pomoći mlađima. Njegova sjećanja zvuče neposredno, iskreno i iskazuju dio povijesti samog Lupoglavlavlja. Zbog toga ih i objavljujemo. Zanimljivo je također spomenuti da Božidar već punе 33 godine svakodnevno zapisuje svoj dnevnik. Svaki dan upiše dva do tri retka, kakvo je vrijeme svakog pojedinačnog dana, što je taj dan radio, kupovao i koliko je trošio. Tako su u cijeloj hrpi njegovih bilježnica upisani i svi datumi mjesta njegovih nastupa sa društvom. Tu su i druge bilješke i crticice iz povijesti Lupoglavlja. Evo i kazivanja čovjeka koji je dobar dio svoga života posvetio Ogranku i koji ne krije svoja zadovoljstva proistekla iz tog druženja.

Moj djed Blaž rođen je 1846. g. Njegova braća bili su Pavel i August. S Augustom sam ja, sećam se i krave pasel. Moj je otac rođen 1877. g., a njegov brat Andrija 1874. g. Svi su oni također svirali tamburice. Andrija je bio i kumstmajstor bio je četiri godine u Namibiji, da bi poslije otišao u Ameriku. On je napravio i jedan izum, koji je patentiran.

ran i čiji nacrt sa objašnjenjem ja
čuvam.

Moj djed i otac su često na veče svirali u tambure. Moj djed je znao svirati i gusle. Nekada, za vremena moga djeda, na svadbama su svirale samo dva guslača. Jedan je svirao napred, glavnu melodiju, a drugu kontru, pa je to bilo dvoglasnje. I u takvu svirku su se nekad ljudi dobrano i veselo zabavili, niš manje veselok nek danas, ako ne i bolje.

Ja se sećam da je u Lupoglavu prije Prvog svjetskog rata bilo tam-

prije Prvog svjetskog rata bilo tam buraško društvo, koje je sviralo na farkaševim bisernicama. Ko da je to bilo jučer ja se sećam da su svi nosili crveno-bele kapice sa zataknutim fazanovim perom. Oni su se radovali nad rastom.

spali pred rat.
Poslije I svjetskog rata iz Rusije se vratio danas pokojni Ivec Dokušec Crk. Puno puta mi je pričao o tome kako je to u Rusiji bilo. U ono vreme, kada nije bilo ni radija, ni knjiga, ni novina, ja sam te priče mogao slušati dan i noć. Priopovedal mi je i o dečkima koji su tam znali svirati, ali koji nisu u onim burnim vremenima imali nikakve instrumente. On mi je onda uz njihovu pomoć napravio tambure, na kojima su oni mogli svirati. I oni su ga stvarno i naučili svirati. On je najprije naučio svirati



Zajedništvo »Sloge« pod nekadašnjom vlasti društva



Danica Lončar, današnja i dugogodišnja nogometna zvijezda i Božidar Kranjec jedini živući osnivač 1958. g. u Lupoglavi

i drugi svirati,
pak mi Nedjje
oko zidara, je
donio sam ja
odmet svirati
pjesmo ljeti
i po se svirati.
Kad je se do
Tri kralo i ple-
ščado na vijše
svirati ko, Pla-
mine i svirali
skoro u onda
bilo ne reci da
su utvrdjova-

U opešao
na nustavili
sviranju. Za
novog u celi
dan pa Kao



sa 1936. g. u Beogradu



dašnjom velikom društva



Božidar Kranjec danas, dok živo priča svoja sjećanja

naucnika mene bi gazzarica poslala u dučan, a ja nisam mogel zdržati da ne navrem k mojim pajdašima kaj su tam svirali i zabavljali se. Naravno i ja sam s njima zasvirao. Majstoru sam se posle moral opravdati da sam čekao trgovca pak da sam se zato zadržao.

Još dok sam bil mladi pomoćnik ja sam sa gazdom od gestione Stipanom sanjari da napravimo tamburaško društvo. Bilo je to oko 1931. g. Puno smo razmisljavali koga sve da zememo u to društvo. Sastajati i svirati smo počeli 1933. g. i to na posuđenim tamburama. Bile su to tambure po farkaševom sistemu. Da bi nam vatrogasci onda dali da sviramo na njihovoj zabavi morali su nas prije preslušati. 6. lipnja 1934. su nas preslušali, a mi smo svirali onda 13. lipnja na njihovoj zabavi. Na isto tim posuđenim instrumentima smo 10. lipnja svirali i pred crkvom, gdje su nas i snimali na film.

Tak smo počeli svirati, a tambure, kojih nismo imali, bile su nam najveći problem. Te je godine još vladala kriza i besparica. Svi ti moji svirači bili su gradevinari, osim mene. Nije bilo novaca ni za cigarete kaj su se u novinski papir zamatale. Ja sam onda videl u novinama, u »Svjetu«, naslikane tambure, a koje je izradival Josip Rohrbacher. Pisalo je da imaju opseg tri oktave. Ivica Pivarić iz Prečeca je svirao mandolinu, a i nase tamburice su bile štimane kao mandoline, samo što je on te tambure patentirao kao »banjoline«, koju su isto bile okrugle. Mi svi tamburaši smo razgovarali sa trgovcem Stipanom kako doći do tambura. On se dosjetio i molio tvornicu sapuna Scifi da li bi htjela biti jamac za kupnju tambura kod Rohrbacha. Pošto je Stipan bio točan platiša njemu je to i odobreno. Rohrbacher je sam 18. lipnja 1934. g. došao u Lupoglavlje sa instrumentima. Bilo je šest instrumenata: I prim, II prim, brač A, beglač, bas i čelo. Koštali su oko 3.600 donašnjih dinara. To su onda bile četiri krave. Stipan nam je dao i besplatnu prostoriju i posudio još novac za učitelja sviranja, po-knjinog Stjepana Kralja iz Opatinice. Sve smo mi to povremeno Tomi Stipanu i otplatili. Da nije bilo Tome Stipana u to vreme u Lupoglavlju si-

gurno nebi bilo ni tambura ni tamburaškog društva. U to vrijeme je i po-knjini Stjepan Dokušec završavao etnografiju na Filozofskom fakultetu. On je bio povezan sa dr. Božidarem Širolom, koji je u to vrijeme bio kur-sos etnografskog muzeja u Zagrebu. Preko njega smo dobili i priliku da nastupimo na Sveslavenskom festivalu u Ljubljani. Pred odlazak u Ljubljano, iako je bilo vreme poljskog posla, vežbali smo do posle ponoci. 6. rujna 1935. g. rano krenuli smo Ljubljano, a 10. smo krenuli natrag.

Društvo je formalno konstituirano 7. srpnja 1935. g. pod nazivom Lupo-glavsko tamburaško društvo »Tomislav«. Nas je onda bilo sedam osnivača: Tomo Stipan, Božidar Kranjec, Ljudevit Piščenec, Mirko Salčec, Ivan Kovačić, Đuro Planinec i Vid Vučić. Posle smo, da rata iši i dva puta u Beograd na festivale. Ne treba mislimi spominjati da smo puno svirali na svadbama, zabavama i proslavama, i da smo bili najveći i najbolji razonoda u ono vrijeme, jerbo ničeg drugog nije bilo. Drugi svjetski rat prekinuo je i naš rad.

Posle rata, pojkona Marija Breberina, koja je radila sa prosveti u Dugom Selu, trebala je za priredbe u općini i folklor. Ona se sjetila našeg društva i došla k meni pitati jer bi se mogli ponovo skupiti i nastupati kaj i prije. Napravili smo sastanak cijelog društva »Tomislav«: plesača, pjeva i svirača. Ted smo i promenili ime u »Ogranak seljačke slike Lupoglavlje«. Nastupali smo na općinskim priredbama i više puta u Zagrebu. Marija i njen suprug su nam dugo godina bili voditelji. Sećam se da smo bili i tri dana na moru u Novom Vinodolskom u hotelu »Palma«. U njemu smo spavali i sami s kuhaljima. U taj su hotel i dolazili ogranci seljačke slike iz Hrvatske, a po odobrenju Prosvjetnog sabora Hrvatske. Nakon Breberine niz godina predsjednik Društva bio je Tomo Petković. Nakon toga je voditelj bio Ivica Krmpotić, koji je s nama vježbao i razne skeče s kojima smo nastupali doma i u gostima. Jednu godinu sam i ja vodio Slogu, pa je opet došao Petković, pa onda Daničić Lončar koja to najdulje, a i nadalje vodi.

U ožujku prešao na nauk, učio svirati svirati površno. Za novce koja su cali dan pili su. Kao

Poziv na vrijednu izložbu

Radovi sudionika II saziva likovne kolonije »Bratstvo i jedinstvo« bit će izloženi dugoselskoj javnosti u izložbenom prostoru Domu JNA za vrijeme trajanja III saziva likovne kolonije (8.-14. 9. 1985. god.).

Izložbu organizira Centar za kulturu Narodnog sveučilišta, SIZ za kulturu općine Dugo Selo i Dom JNA, a pokrovitelji su RO »Gorica« OOUR »Ugostiteljstvo« - RO »Budućnost« i OOUR »Vodoprivreda« Dugo Selo.

Svoja djela izložiti će:

Aleksandar Đonović (Arandelovac), Ljerka Njerš (Zagreb), Božidar Kamatović (Beograd), Mihail-Milo Pavlović (Cetinje), Velimir Trnski (Božjakovina), Živorad Radenković (Beograd) i Stevan Luketić (Zagreb)

Otvorenie izložbe i III saziva likovne kolonije »Bratstvo i jedinstvo« predviđeno je 8. 9. 1985. godine u 19 sati u Domu JNA. Ljubitelji umjetnosti i svi ostali građani ovo je ujedno i povratak za ove dvije značajne kulturne manifestacije. Dodite!

T. Pavlić



Davni snimak polaznika i zgrade Domačinske škole

NEKAD BILA GOSPODARSKA ŠKOLA U BOŽJAKOVINI

Godine 1896. Hrvatsko-Slavonsko-Dalmatinska zemaljska vlada kupila je gospodarsko dobro Božjakovinu. Potom je odmah dala sastaviti program kako urediti kupljeno dobro kao uzorno dobro. Prema tom programu na dobru se treba uzgajati plemenita stoka i perad. Zatim treba voditi uzorno pivničarstvo, a u tu svrhu je trebalo regenerirati vino-grade i proizvodnju stolnog grožđa. Takoder je, prema tom programu, trebalo urediti rasadnik cijepljene i necijepljene američke loze, kao i uzoran rasadnik povrća. Tada su uvedeni i razni tečajevi: već 1897. vinčilirski, a 1899. i mjejkarski. Tetrajevi su bili namijenjeni seljačkim mladićima radi usavršavanja u vinogradarsko-voćarskom i pivničarskom poslu, ili pak u timovanju rogatne stoke i postupanju sa mlijekom i pravljivanju sireva. Dobro je bilo zaista uzorno i sve se više razvijalo.

Alli teške ratne i poratne prilike pogodile su i Božjakovinu. Radi odlaska u rat učitelja i stručnjaka tečajevi su se morali ukinuti, a i radne snage je po-nestalo.

Nakon rata dobro je opet bilo od velike važnosti za narodno gospodarstvo, jer mu je glavna uloga bila u gospodarskom prosvjećivanju sela. Imalo je sve uvjete da se tu otvoriti gospodarska škola. Tako se 1922. godine pristupilo adaptaciji zgrada za dvije škole: Seljačku gospodarsku školu za odrasle i Gospodarsku školu za seoske domaćice. Sve troškove adaptacije zgrada i otvaranja škola snosilo je samo dobro. Seljačka gospodarska škola za odrasle je prvakova škola kod nas osnovana 2. kolovoza 1922. naredbom Pokrajinskog namjesnika za Hrvatsku i Slavoniju broj IX-317.

Svrha škole je, kako se navodi u naredbi, da se odrasli seljaci posjednici pouče teorijski i praktično u raznim poljoprivrednim granama. Obuka traje od 1. listopada jedne godine do 31. kolovoza slijedeće. Teorijska obuka daje se u zimskom semestru koji traje od početka školske godine do kraja ožujka, uz osamnevne odbor o božićnim blagdanima.

U drugom semestru učenici imaju praktične vježbe iz raznih gospodarskih struka: ratarsko-stočarske, stočarsko-mjejkarske, vinogradarsko-voćarske i vrtlarsko-voćarske. Polaznici su sami mogli birati u kojoj struci će obavljati svoju praksu. Ako su učenici završili samo zimski semestar, dobivaju potvrdu o polasku zimsko gospodarske škole, a koji završe i praksu, dobivaju potvrdu o završenoj seljačkoj gospodarskoj školi. Za polaznike škole bio je obavezan internat koji je bio ureden na obiteljskom principu. U školu su se mogli upisati seljaci koji su završili osnovnu školu i navršili osamnaest godina, a nisu prešli tridesetu.

Škola je bila smještena u zgradu bivšeg mjejkarskog tečaja, a mogila je primiti najviše 15 polaznika.

Zbog poslova oko adaptacije zgrade obuka je započela 25. siječnja 1923. godine, pa je zimski semestar produžen do 22. lipnja 1923. Već idućih školskih godina, na žalost, nije se javljalo dovoljan broj učenika, najvjerojatnije zbog praćenja internata, pa je škola morala prestati s radom.

Pored škole bila je i gospodarska škola za seoske domaćice, koja je pak radila sve do početka drugog svjetskog rata.

Seoske devojčice koje su završile osnovnu školu mogile su u ovoj školi naučiti sve što im je bilo potrebno za uspješno vođenje seoskog domaćinstva i odgoj djece. Obuka se također dijelila na teorijsku i praktičnu, a trajala je 10 mjeseci i to od 1. veljače do 30. listopada. Teoretska nastava je pomogla učenicima da prošire znanje steceno u osnovnoj školi iz računanja, čitanja, pisanja, prirodopisa, higijene, zemljopisa i povijesti. Zatim ih je poučila u stočar-

stvu, peradarstvu, mjejkarstvu, te u jednostavnom vođenju gospodarskih knjiga i bilježaka. Praksa se sastojala od svih poslova koji su u seljačkoj obitelji povrću: kuhanje, šivanje, tkanje, glaćanje rublja, mužnja krava, briga oko peradi i svinja te poslovi u vrtu.

Učenice su bile smještene u internatu za koji su troškove izdržavanja plaćali roditelji ili skrbnici za četiri godine unaprijed. Neke su učenice dobile državnu ili općinsku stipendiju.

Uvjeti za upis u gospodarsku školu bili su slijedeći: 1. da je kći seoskih roditelja i da do konca prvog polugodišta školske godine navrši četrnaestu, a ne prelazi dvadeset godinu; 2. da je završila najmanje četiri razreda osnovne škole s dobrim uspjehom; 3. da je dobrog vlastitog rata.

Do kraja prosinca trebalo je predati molbu za upis, a molbi priložiti potvrdu općine da je kći seoskih roditelja. (Gospodarska škola bila je namijenjena prosvjećivanju sela). Osim toga uz molbu tražila se i školska svjedodžba-otpisnica osnovne škole, ilječnička svjedodžba i potvrda o državljanstvu.

Djevojke su u internatu trebale imati svoju najnajnju odjeću i obuću te pribor za osobnu higijenu, što je bilo propisano posebnim propisima. Disciplinske propise morale su posebno poštovati. Učenice su morale poštovati pretpostavljene, bez prigovora obavljati zadane im poslove, a međusobno se ophoditi kao sestre. Morale su paziti i čuvati školske stvari. Bez posebnog odobrenja upravitelji nisu mogli izći iz zavoda. Nedjeljom i blagdanom zajedno se polazila služba božja. Posjećivale su se i kazališne i kino-predstave, ali uz dozvolu upravitelja i uz pratnju zavodske nadstojnice. U slučaju nepokorovanja bile su propisane i kazne – od opomene do isključenja iz zavoda.

Svake godine, prema materijalnim mogućnostima, organizirali su se naučni izleti. Učenice su dva puta godišnje odlazile u Zagreb u posjetu muzejima i galerijama. Zatim su posjećivale domaćinsku školu časnog sestara u Lovrečini (kod Vrbovca), gospodarsku školu u Križevcima. Upriljena je i posjeta domaćinskoj školi časnih sestara u Marijanici kod Ljubljane i druge ekskurzije. Škola je također prima i posjete srodnih škola, te nadzornih organa Ministarstva i raznih visokih dostažanstvenika.

Djevojke koje su završile Gospodarsku školu za seoske domaćice u Božjakovini primjenjivale su stečena znanja u svojim domovima te su tako pridonile općem prosvjećivanju sela.

KATARINA PAVEĆIĆ-PAIĆ

90 godina vatrogastva u Brckovljima

Dobrovoljno vatrogasno društvo Brckovljani osnovano je 1895. g. tako da je ove godine, 21. srpnja proslavilo 90 godina svojeg postojanja i rada na protupožarnoj zaštiti.

Samo vatrogasno društvo osnovano je u vrijeme kada su Brckovljani bili napredno zanatsko mjesto, poznato po bogatim i velikim sajmovima i dobrim zanatljima. Osnivači-društva bili su tadašnji ugledni gradani, zanatliji i seljaci, a za prvog predsjednika izabran je MIHOVIL BRITVEC, za povjednikom IVAN ŽAGAR, podzamjenika JANKO GOLAS, tajnika MATO JELIĆ, za vode: DRAGUTIN TEDEŠKO i IVAN GALOVEC. To bijaše drugo društvo koje je osnovano u prošlom stoljeću na području ondašnjeg kolara Dugo Selo. Na samom početku društvo je nabavilo ručnu prevoznu pumpu te izgradilo dvena vatrešnu spremište i nabavilo nešto ostale vatrogasne opreme. To dvena spremište postojalo je sve do 1932. g. kada je izgrađen ovaj sadašnji vatrogasnji dom. U svom postojanju vatrogasno društvo ostvarilo je niz izuzetnih rezultata na polju vatrogasne sposobljenosti te vatrogasne preventive i drugih vredova vatrogasne organiziranosti. 1931. g. osnovali su

i limenu glazbu pod rukovodstvom FRANJE BARENIĆA, koja je radila sve do 1941. g. kada su neki članovi otišli u vojsku, tako da je limena glazba tada prestala sa radom.

Pošlije oslobođenja zemlje vatrogasno društvo radi i djeluje sa manje-više uspjeha, da bi 70-ih godina, dolaskom mlađih članova društvo krenulo bržim koracima naprijed. Kupljena je nova motorna pumpa marke »Ziegler«, od VSO dobivena je vatrogasna autocisterna, koja je bila neispravna, kupuju IMV-kombi također neispravan. Uz veliko zalaganje i volju nekolice članova u društvu ova vozila generalno su uređena.

Sa tako dobrih radom i zavidnim rezultatima na polju vatrogastva Dobrovoljno vatrogasno društvo Brckovljani proslavilo je 90-godišnjicu na kojoj je tajnik društva podnio kratak izvještaj o življenu i radu u proteklom periodu, a pokrovitelj proslavio predsjednik Izvršnog vijeća Skupštine općine Dugo Selo: Zvonko Novosel uz lijepe pozdrave zašljeo vatrogasnom društvu daljnje uspjehe na širenju prevencije u vatrogastvu. Poslije izvještaja i pozdravnih govorova predsjednik društva podijelio je vatrogasna prizna-



Vatrogasno društvo Brckovljani na okupu

nja i plakete pojedinim organizacijama i društvima te zaslужnim članovima, koji su se istakli u organizaciji i radu u vatrogastvu.

Vatrogasnici savez Zagreba dodijelio je VATROGASNU ZVIJEZDU ZA OPĆE ZASLUGE SA SREBRNIM OBILJEŽJEM: Slavku Bedekoviću, Stjepanu Gruici, Marijanu Paju, Slavku Vujići i Zdravku Paju.

Vatrogasnici savez općine Dugo Selo dodijelio je VATROGASNU ZVIJEZDU SA BRONČANIM OBILJEŽJEM ZA OPĆE ZASLUGE sljedećim pojedincima: Stanku Paju, Vladi Severcu, Jovici Tešiću, Vladu Škaru, Josipu Škaru, Zdenku Furaču, Josipu Sedmaku i Slavku Sedmaku.

Vatrogasnici savez općine Dugo Selo dodijelio je PLAMENICU ZA HRABROST I POŽRTVOVOST SA BRONČANIM OBILJEŽJEM: Stanku Paju, Zdrav-

ku Paju, Dragi Severcu, Marijanu Paju, Slavku Škrinu, Slavku Vujići, Marijanu Gecegu, Vladi Škaru, Josipu Škaru, Zdenku Furaču, Josipu Sedmaku, Stjepanu Turjaku, Slavku Bedekoviću, Željku Tašleru, Stjepanu Gruici, Slavku Sedmaku.

Dobrovoljno vatrogasno društvo Brckovljani dočeljuje za izvanredno zalaganje na polju vatrogastva posebnu vatrogasnu plaketu RUDOLFU GALOVEČU. ZNAK UZORAN VATROGASAC primio je 21 mladi član društva.

Pismeno priznanje vatrogasnog društva primile je PIONIRSKO ODJELJENJE. Stari i zaslужni članovi društva dobili su prikladne vatrogasne diplome i to sljedeći počasni članovi: Slavko Đuretić, Franjo Veselin, Franjo Gojko, Stipe Šlendarec, Slavko Muretić, Srecko Gemic, Ivan Fluka i Ivan Doležal.

Josip Kelšin

Samo kad se hoće

Ovim prilogom želimo istaknuti ona vatrogasna društva, koja su u novije vrijeme iskazala uistinu primjene akcije: uređenja svojih vatrogasnih spremišta i domova. Posebno ističemo dobrovoljna vatrogasna društva iz Brckovljana i Ostrne.

Vatrogasno društvo Brckovljani uredilo je svoj društveni dom koji je izgrađen 1932. g., i to od krova do temelja. Kao prvo uredeno je i rekonstruirano kroviste, izmijenjena je stara i dotrajala žbuka, ugrađena nova stolarija, izmijenjene električne instalacije i obnovljena rasvjetcna tijela, lamperija i dr. Umjesto starog i dotrajalog zdanja sad je na tom mjestu novi i suvremen dom. Ispred doma uredeno je i parkiralište. Svi radovi izvršeni su dobrovoljnim radom. Osim članova društva u dobrovoljnom radu iskazali su se i omladinci, kao i ostali građani. Sredstva, po-

trebna za uređenje osigurala je MZ Brckovljani, nešto malo SIZ za zaštitu požara općine Dugo Selo i samo dobrovoljno vatrogasno društvo. Uređeni društveni dom koristit će ovoj mjesnoj zajednici i svekolikim njenim aktivnostima niz predstojećih godina. U toj mjesnoj zajednici bila je planirana gradnja novog društvenog doma. Bili su izrađeni i izvedbeni projekti i troškovnik. Zbog nedostatka sredstava od tog se uglavnom odustalo (izgraditi će se samo garaža).

Jednako tako valja istaknuti i DVD Velika Ostrna, koji je također uredio svoj vatrogasnji dom, izgrađen daleke 1931. g. i koji je bio gotovo zapušten. Dolaskom novog rukovodstva društvo se trgnulo iz mrtvila. Uz pomoć Vatrogasnog saveza Dugo Selo nabavljena je motorna pumpa -Rozenbauer-. Rušenjem pregradnih zidova dob-

rena je veća i funkcionalnija dvorana, koja je u cijelosti uređena, a izmijenjena je i dotrajala električna instalacija. Sami članovi društva izvršili su temeljiti popravak ručne prevozne pumpe, izradene još 1891. g. u Zagrebu, firme »Adolf Knauss«. Za to uređenje su članovi društva uložili dosta vremena i dosjetljivosti, jer su se mnogi dijelovi morali nanovo ručno izradivati.

Spominjemo i DVD Gračec, koji uz velike napore dograđuje svoj društveni dom te DVD Andrijevac, koji je također uz dosta napora proširio svoj društveni dom. Sve su to i primjeri dobre suradnje DVD-a i mjesnih zajednica, pa i rezultati nisu izostali.

Istdobro so žaljenjem ističemo mjesne zajednice koje ne odvajaju ni minimalna sredstva za rad tih društava. Kao negativan primjer takvog ponašanja je MZ Dugo Selo, koja za vatrogastvo ne odvaja gotovo nikakva sredstva, i to bez



Snimka vatrogasnog doma u Ostrni iz 1933. g. s time da je i danas novouređeni dom jednako lijep

obzira na činjenicu da se radi o području velike moguće opasnosti od požara (korištenje velikih količina plina, nalazište nafta i plina na Martinu, niz RO koje koriste razne zapaljive sirovine i dr.). U tom pogledu ta MZ ne izvršava ni osnovne zakonske obaveze. Zna se dobro da vatrogasna društva nemaju stalnih izvora financiranja, te se snalaze na sve moguće načine, kako bi osigurala nešto sredstava za nabavku osnovne vatrogasne opreme. Pomognimo ih i podržimo ih u takvim nastojanjima.

Josip Kelšin

AKCIJAŠKO LJETO

Dugoselski akcijaši predloženi za republičko priznanje

Početkom kolovoza vratila se sa SORA -SISAK-85. ORB -Vranek Mato Čapajev- Dugo Selo. Kažimo odmah da su se strepnje s kojima je brigada bila ispraćena i ovoga puta pokazale suvišnima. A uoči odlaska na ORA, razloga za optimizam nije bilo previše - sastav brigade kompletiran je -minutu do dvanaest-, pripremljenost brigade nije bila na najzavidnijoj razini, broj brigadira iz udruženog rada više nego skroman... Pa ipak, i ovako pomladen sastav brigade premašio je sva očekivanja i svi brigadiri zasljužuju povahu za uloženi trud i zalaganja. Program radnih aktivnosti na ORA -SISAK- obuhvaćao je radove na uređenju obala rijeke Kupe, njegovovanju posumljenih površina, sjećušljiba i posumljivanje područja Sunje. Uz našu brigadu, spomenute su poslove obavljali još i brigadiri iz 6 ORB, i to iz Niša, Kladova, Dubrovnika, Šekovića. Peci te brigada djeće naših radnika iz Beća. Prema riječima komandanta ORA SISAK Misarače Željka sve su brigade prebacile planirani broj nor-

ma sati, tako da ORA teče bez problema.

Uvjeti rada na trasi bili su ponekad doista teški. Nakon ustajanja u četiri sata sljedilo je oko sat vremena vožnje do trase, a zatim do 14 sati rad sa sjekirama, trnokopima u paprati i trnju, nerijeku na temperaturi od 30 stupnjeva celzijusa.

No, unatoč toga -Čapajevci- su ostvarili udarništvo prve dekade jer je nakon početnog -uhodavanja- ubrzno ostvarene učinak počeo prelaziti brojku od 100 posto. Sto se akcija više bzbilje srušetku, naša je brigada ostvarivala sve bolje rezultate, tako da niti prebačaji od preko 160 posto nisu predstavljali rijetkost. Niti su postizanjem udarništva druge dekade nije bilo problema.

Osim toga -Čapajevci- su prema riječima organizatora ORA i stručne službe radilišta, najkvalitetnije od svih brigada izvršavali postavljene zadatke, o čemu svjedoči i podatak da im je kvaliteta posla svaki dan ocijenjena sa čistom »peticom«.

Na planu društvenih aktivnosti na-



Uspjeh iznad očekivanja: ORB »Vranek Mato Čapajev« u Sisku na SORA '85.

ši su brigadiri ostvarili sve zacrtane zadatke. Izdavan je informativni bilten, zdjne novine, priredena je radio-emisija, održavane su marksističke tribine, a veliki broj brigadira uspješno je završio tečaj za voditelje čamca, foto-tečaj, tečaj esperanta, karate tečaj ili tečaj rukovanja elektročačnicama.

ORB -VRANEK MATO ČAPAJEV- Dugo Selo ostvarila je udarništvo prve i drugog udarnog dana, odnosno udarništvo prve i druge dekade te izvanredno udarništvo, a na društvenom planu povjelju društvenih aktivnosti, što joj je omogućilo da osvoji traku akcije -22. lipanj 1984!. Na skupštini sudionika 2. smjene ORA -Sisak-, ORB -VRANEK MATO ČAPAJEV- Dugo Selo predloženo je za dodjelu republičkog priznanja RK SSOH -Vladimir Nazor-.

Uz ostalo, našim je brigadirima pripalo 11 udarničkih značaka, a isto toliki broj brigadira je pohvaljen.

Postignuti rezultati nas ipak ne smiju zavaravati jer očito je da interes za dobrovoljni omladinski rad opada, što najbolje osjećaju organizatori ORB Stoga OK SSOH Dugo Selo ostaje zadatak da znatno više radi na propagandi DORA kako se problemi oko okupljanja brigadira ne bi ponavljali iz godine u godinu. Prisutni su i problemi oko financiranja ORB, jer će npr. ove godine troškovi opremanja ORB premašivati 200.000,00 dinara a potpisnici SAS-a o ORA osiguranju jedva nešto više od polovice navedenog iznosa. Uz sve to odlasku i povratku ORB sa ORA ne pridaje se odgovarajući znacaj, dok je to u drugim sredinama centralni dogadjaj mjeseca, kod nas -Čapajevci- prolaze prilično nezapaženo.

Znacaj kasnije nigdje više nema, niti da se pridruži čišćenju parka Dugom Selo. Preostaje, do idućeg akcijskog dana, analize i programa prima ORB, kako bi brigadiri što uspijele zastupali našu društvenu politiku zajednicu na jednom brojnih radilišta širom zemlje. Evo sada i imena onih najboljih. Odlukom Žbora brigadira, zbor zetnog zalaganja na planu radnih društvenih aktivnosti, udarnicima proglašeni: Antolković Zdravko, Bambus Rodic Nevenko, Tadić Minko, Rašković Zoran, Gazdež Željko, Kodrić Ivica, Ignjatić Rajko, Ković Željko, Čičak Pejo, Sečić Sead, Čanović Senad, a pohvaljeni su Ljubivoj, Kljunić Ljiljana, Svetić Božica, Perković Slavica, Marković Štefano, Štefanović Miroslav, Kasak Međo, Keleminović Milivoj, Pavlović Mirimir, Bahtijerević Stana i Petar Richard.



GORICA

Polugodišnje poslovanje »Gorice«



Radnički savjeti OOUR-à i Radne zajednice privatili su Izvještaj o poslovanju na sjednicama održanim krajem srpnja.

Proizvodnja

U OOUR-u Proizvodnja posuda ostvarena proizvodnja komerc posuda, rekord posuda, dimovodnih cijevi, cincanog posuda, kao i usluga emajliranja količinski je manja u odnosu na prvo polugodište 1984. godine, dok su sve grupe proizvoda, osim komerc posuda i dimovodnih cijevi, veće od planiranih količina. Ukupna proizvodnja emajliranog posuda iznosi 2741 tonu, što je za 8% manje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, a 1% je veće od planirane proizvodnje. Proizvodnja komerc posuda manja je za 7% u odnosu na razdoblje od I – VI 1984. godine, a 11% je manja u odnosu na plan.

Ukupna vrijednost proizvodnje iznosi 1,4 mld dinara, što je u odnosu na I polugodište 1984. godine više za 66%, a u odnosu na plan je manje za 13%. Vrijednost proizvodnje emajliranog posuda iznosi 1,1 mld dinara, što predstavlja 77% ukupne vrijednosti proizvodnje. Ostvarena kvaliteta emajliranog posuda u ovom razdoblju losija je od planirane kvalitete za 1985. godinu i od ostvarenne kvalitete u prvom polugodištu 1984. godine.

U OOUR-u Kemijska proizvodnja u prvi šest mjeseci ove godine proizvedeno je 4915 tona frita i emajla, što je u odnosu na isto razdoblje 1984. godine više za 18%, a u odnosu na plan to je manje za 11%.

U odnosu na isto razdoblje prošle godine proizvodnja emajla za lim veća je za 54%, dok je proizvodnja frita za keramiku manja za 8%. Ostvarena proizvodnja po vrijednosti iznosi 9164 mil dinara, što je u odnosu na I polugodište 1984. godine više za 179%, dok je u odnosu na plan na nivou planiranog.

Ukupan prihod, dohodak i raspodjela dohotka

U OOUR-u Proizvodnja posuda ostvareni ukupni prihod u I polugodištu 1985. godine iznosi 1,7 mld dinara što je za 77% više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, a 2% više u odnosu na plan. Utrošena sredstva od 1,4 mld dinara 6% su veća od planiranih.

Materijalni troškovi i drugi troškovi poslovanja u I polugodištu 1985. godine iznose 1,5 mld dinara, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 114%, a 11% je više u odnosu na plan. Najznačajnija stavka unutar troškova su sirovine i repromaterijal na koje otpada 74,2% ukupnih troškova. U odnosu na plan taj iznos je povećan za 19%, a u odnosu na isto razdoblje 1984. godine veći je za 117%.

Ostvareni dohodak od 291,2 mil dinara za 12% je manji od planiranog. Čisti dohodak za I polugodište 1985. godine u OOUR-u Proizvodnja emajliranog posuda iznosi 187,3 mil dinara, što je 22% manje od planiranog. Budući da su osobni dohoci veći od iznosa čistog dohotka, u OOUR-u je ostvaren gubitak od 30,0 mil dinara.

Ukupan prihod OOUR-a Kemijska proizvodnja iznosi 952,3 mil dinara, što je za 139% više nego u I polugodištu 1984. godine, a 4% je više od planiranog.

U strukturi ukupnog prihoda udio domaćeg tržista iznosi 90,8%, a udio izvoza 9,2%, što je manje u odnosu na isto razdoblje prošle godine, kada je taj udio iznosio 21%. Utrošena sredstva u iznosu od 849,2 mil dinara 5% su veća od planiranih. Materijalni troškovi i drugi troškovi poslovanja u prvoj polovici godine ukupno iznose 846,3 mil dinara, što je u odnosu na isto razdoblje prethodne godine više za 223%, a 5% je više u odnosu na plan.

Najznačajnija stavka, unutar materijalnih troškova su sirovine i repromaterijal, na koje otpada 68,4% ukupnih troškova, na energiju otpada 11,8% troškova, a ostatak se odnosi na druge troškove.

U OOUR-u Kemijska proizvodnja dohodak iznosi 103,1 mil dinara, što je za 4% manje od planiranog dohotka. U strukturi dohotka, obaveze iz dohotka sudjeluju sa 54,2%, a čisti dohodak sa 45,8%. Udio osobnih dohodaka u čistom dohotku iznosi 93,1%, a udio ostatka dohotka 6,9%. Ostatak dohotka iznosi 3,2 mil dinara.

Radna zajednica Zajednički poslovi ostvarila je ukupan prihod od 157,9 mil dinara na bazi udjela u dohotku OOUR-a Proizvodnja posuda u OOUR-u Kemijska proizvodnja, kao i na bazi usluga po osnovi toplog obroka i ostalih prihoda. Udjelom u dohotku OOUR-a RZZP ostvaruje 77,4% svog prihoda.

Troškovi poslovanja u I polugodištu ove godine iznose 60,8 mil dinara što je u odnosu na isto razdoblje 1984. godine više za 85%, a u odnosu na plan, to je više za 23%. Najznačajnija stavka unutar troškova poslovanja su utrošene sirovine i materijal, na koje otpada 43,6%.

Ostvarena cijena koštanja društvene prehrane za I polugodište ove godine iznosi 28 mil dinara, što je 68% više u odnosu na isti period prethodne godine, a 9% više od planirane cijene. Ukupno ostvaren broj topnih obroka iznosi 16.189, pa proizlazi da je cijena koštanja jednog toplog obroka 173,1 dinar, dok je planska cijena 163,50 dinara.

Osobni dohoci

Prosječni mjesечni netto osobni dohodak po zaposlenom na nivou OOUR-a Proizvodnja posuda iznosi 30.986 dinara, na nivou OOUR-a Kemijska proizvodnja 37.585 dinara, na nivou RZZP-a 34.152 dinara, a prosječni mjesечni

netto osobni dohodak na nivou »Gorice« iznosi 32.292 dinara. Tako ostvareni osobni dohoci u odnosu na I polugodište 1984. godine su za 74% veći u OOUR-u Proizvodnja posuda i RZZP-u, a 76% u OOUR-u Kemijska proizvodnja.

Iskoristivost fonda radnog vremena

U OOUR-u Proizvodnja posuda ukupni gubitci fonda radnog vremena iznose 18,2%, u OOUR-u Kemijska proizvodnja 13%, a u RZZP-u 10,3%.

U I polugodištu ove godine ukupni gubitci fonda radnog vremena u OOUR-u Proizvodnja posuda su na nivou prethodogodišnjih, u OOUR-u Kemijska proizvodnja su povećani od 12,7% na 13%, a u RZZP-u su smanjeni od 18,8% na 10,3%.

U strukturi izgubljenog fonda sati u OOUR-u Proizvodnja posuda povećan je udio bolovanja do i preko 30 dana, a smanjen udio izostanaka; u OOUR-u Kemijska proizvodnja smanjen je udio bolovanja od 30 dana, a povećan udio bolovanja preko 30 dana i izostanaka; dok su u RZZP-u smanjena bolovanja, a narocito je smanjen broj izostanaka.

Imajući u vidu gubitak fonda radnog vremena, proizlazi da je tokom I polugodišta ove godine u OOUR-u Proizvodnja posuda bio stalno odsutan s posla 191 radnik, u OOUR-u Kemijska proizvodnja 20 radnika, a u RZZP-u 28 radnika.

Prema odluci Radničkog savjeta OOUR-a Proizvodnja posuda, a u vezi s ostvarenim gubitkom OOUR-a, do sredine 9. mjeseca će se na zboru radnika OOUR-a utvrditi uzroci gubitka, program mjeru za njihovo otklanjanje, kao i eventualnu odgovornost radnika, organa upravljanja i poslovog organa za nastali gubitak.

Uskoro organizacija CK i u »Gorici«

U našoj zemlji je organizacija Crvenog križa dobrovoljna, humanitarna, masovna i samopravna društvena organizacija radnih ljudi i građana koja djeluje na ostvarivanju određenih humanitarnih ciljeva i zadataka od posebnog društvenog interesa u oblasti zdravstva, socijalne politike i odgoja.

Clanstvo i organizacija Crvenog križa rade i djeluju na principu humanosti, neutralnosti, nezavisnosti, dobrovoljnosti i jedinstvenosti, na osnovi Ustava SFRJ i SRH, kao i propisa i međunarodnih obaveza koje je SFRJ preuzela u vezi s djelatnošću Crvenog križa Jugoslavije i Hrvatske.

Zadaci organizacije su razvijanje društvenih odnosa koji se temelje na načelima socijalističkog humanizma i solidarnosti, jačanje i produbljivanju bratstva i jedinstva naših naroda i narodnosti, unapređenje i zaštita zdravlja i podizanja zdravstvene zaštite naroda, unapređenje socijalne sigurnosti građana i medusobne solidarnosti, ublažavanje posljedica elementarnih i drugih masovnih nesreća i oružanih sukoba, kao i jačanje i očuvanje mira u svijetu.

jetu na osnovi ravnopravnosti, slobode, medusobnog poštovanja i solidarnosti, kao i pravednijeg socijalnog poretku u svijetu.

Kako je osnovna organizacija Crvenog križa osnovni oblik organiziranog članstva, Izvršni odbori sindikata su na prijedlog Općinske organizacije CK pokrenuli akciju za osnivanje Osnovne organizacije Crvenog križa »Gorica«.

Osnovan je inicijativni odbor, koji će na osnivačkoj skupštini predložiti da se u Predsjedništvo OOCK biraju zaslužni i aktivni davaoci krvi i entuzijasti koji će svojim djelovanjem pokrenuti i oživjeti akciju organizacije.

Dobrovoljni davaoci krvi bit će vjerojatno najmasovniji u sklopu organizacije, a tome će vjerojatno pridonijeti i pozitivan

prilog motivaciji budućih davača krvi. U Pravilniku o izmjenama i dopunama pravilnika o radnim odnosima OOUR-a i RZZP-a, koji se nalazi na javnoj raspravi, predviđeno je da za svaku dobrovoljno davanju krvi radnik dobije sloboden dan. Na taj će se način radnici »Gorice« izjednačiti sa radnicima drugih radnih organizacija, koje već takav način stimulacije dobrovoljnijim davaocima. Krvi imaju u svojim pravilnicima.

Novoosnovana organizacija bi osobitu pažnju trebala posvetiti osposobljavanju radnika na očuvanje, zaštiti i unapređenju njihovog zdravlja, na primarnoj i sekundarnoj prevenciji suvremenih kroničnih bolesnika, borbi protiv alkoholizma, bolesti ovisnosti te o očuvanju čovjekove radne i prirodne okoline.

Poziv Aktiva žena

Nakon uspjele »društvene večeri« održane krajem travnja, aktiv žena »Gorica« će 31. kolovoza, u suradnji s Garnizonom Dugo Selo opet organizirati istu takvu priredbu. Prisutne će na društvenoj večeri zabavljati orkestar Garnizona, a bit će tombola i ples srca. Ovaj put će priredba biti dostupna svim zainteresiranim građanima, a ne samo »goričancima«.

Cijena ulaznice je 100 dinara, a moći će se nabaviti prije početka priredbe, tj. 20 sati.

Petosatno putovanje na posao

Razgovor sa odnedavnom umirovljenikom »Gorice«, Rudom Bužincem, prisjeća nas na dokumentarni film Stevana Šremca: »Ljudi na točkovima«. U tom filmu autor prikazuje radni dan radnika, koji sporim, sada već ukinutim, zagorskim »cugom« putuju na posao u tvornice u Zagrebu. Ustaju prije zore, vraćaju se kasno, da bi još nešto pomogli ženama oko kuće i »blaga«.

I naš Rudo je imao nekih sličnosti s tim putnicima, jer je i on putovao iz Hrvatskog Zagorja, točnije iz sela Jakovlja u općini Donja Stubica na posao u »Goricu«. Bijaše do dnevnih put od 130 kilometara, od kuće do radnog mjesta i natrag. Ustajao sam u 3,40, putovao autobusom do Črnomerca, tamo opet cekao »goričin« autobus. Doma sam stizao oko pet sati popodne. Dnevno sam trošio oko 5 sati na putovanje, a nekad i više. Teško je putovati, neki kasni autobusi iz Jakovlja, ne stignem na naš autobus. Tko ne putuje s više autobusa i ne presjeda teško razumije sve te peripetije s autobusima i putovanjem. Putovanje mi je od svega u radnom vijeku bilo najteže.

Rudo je počeo raditi u »Gorici« 1948. g. kao radnik u limariji, poslije je bio predradnik, završio kvalifikaciju, kao brigadir je mijenjao poslove u smjenama. Od 1969. godine pa do prije nekoliko dana radio je u RJ Remont kao limar prve grupe. U mirovinu odlazi sa 35 godina staža, od toga 33 u »Gorici«. »Ostao bih do pune penzije, još pet godina, samo da me ne muči to putovanje. Stariji sam, pa mi sve teže pada«, rekao je još vitalan Rudo. »Nakon dvije godine staža otisao sam u Jugokeramiku u Zapresić zbog putovanja. Bilo mi je puno bliže, ali se radilo u 3 smjene, a to mi onda nije odgovaralo zbog porodičnih problema, pa sam se nakon dvije godine vratio natrag u »Goricu«. Na pitanje da li će mu biti dosadno u mirovini, Rudo je odgovorio da će se posvetiti radu na okućnici i na ono malo zemlje, a osim toga, pohvalio se da im i unuka od 8 mjeseci, kojemu će djed biti itekako potreban.

U toku svih tih godina provedenih u »Gorici« bio je uglavnom zadovoljan. I s ljudima i osobnim dohotkom. »Dobio sam koliko i drugi«, a spomenuo je da se medju ljudima uvijek nade dobrih i lošijih. »Ne može se čovjek sa svima baš uvijek dobro slagati. Ponekad je bilo i nesuglasica, ali sve se zagladi. Nakon tolikih godina provedenih skupa, nedostajat će mu stari društvo »goričanaca«, ali »vidjet ćemo se bar na Danu »Gorice«« – dodao je na kraju.



IZ KASARNE »ZAGREBACKI PARTIZANSKI ODRED«

ŽIVOTNI ZADATAK

Rani jutarnji sati, kolona od dvadesetak mladića predvodena jednim desetarom žurno kreće od Doma JNA prema kasarni. Pogledi pomalo uplašeni ali ipak ponosni, poneki bojažljiv korak u kojem se ipak oseća neka čvrstina. U mislima otac, mati, devojka koja je obećala na ranstaku da će pisati svaki dan. Otvaraju se vrata i... očekuju ih dani novog, malo drugaćijeg života od onog kojim su do sada živeli. Pogledi su sada ostri, korak odlučan i smeo. Njihovu resenost da budu pravi sinovi ove zemlje, da budu stup odbrane, ako to zatreba, ne može niko pomutiti.

Istoga dana zamenili su svoju očeću, sada su svi isti, neće se razlikovati po teniskama, marki traperica, jesti će u istom restoranu i spavati u istim uslovima. Biti će i teških dana poligonske – vatrene obuke, poteći će i po koja suza ali na kraju će sve biti dobro.

Zvanični početak njihove obuke bio je 06. kolovoza. Komandantu kasarne stroj je predao starješina Nikola Manić. Mladići su saznali samo deo onoga što



U vojnički život sa propisanim frizurama

ih očekuje. Naredni period provere će u svladavanju onih jednostavnih a zatim sve složenijih i složenijih taktičkih zadataka. Bit će im poverena najsuveremija tehnika, naučice da brane domovinu ne samo srcem nego i znanjem.

Razgovaram sa nekim od njih. Rukavina Antun iz Blatičeva: „Vojnu obvezu prihvatom

sasvim normalno, pa ni taj duži period odvojenosti od doma neće mi predstavljati problem jer svestan sam svojih obaveza prema domovini.“

Lončarić Željko iz Bjelovara: „Za mene vojni rok nije obaveza, to je jedan od životnih zadataka, smatrazte da sam u JNA stupio dobrovoljno.“

Sa »Titovim stazama revolucije« u Makedoniji



Vojnik Dejan Gajić

Jedna od najznačajnijih aktivnosti Saveza socijalističke omladine Jugoslavije je pohod „Titovim stazama revolucije“. Ove godine kada slavimo 30-obljetnicu pobjede nad fašizmom, ovaj pohod je na svome području organizirala Republička konferencija Saveza socijalističke omladine Makedonije.

Osnovni motivi organiziranja ovog pohoda su širenje bratstva i jedinstva, evociranje uspomene iz revolucije i zblžavanje mladih naše zemlje. Republička konferencija SSO Hrvatske ove godine je izabrala 30 primjernih omladinaca za ovaj tradicionalni pohod.

Opcinske konferencije omladine Zajednica općina Zagreb imale su ovaj put mogućnost da sa svojih područja odaberu omladinke i omladince za sudjelovanje na ovoj manifestaciji.

Opcinska konferencija SSO Dugo Selo izabrala je primjernog omladincu: Dejana Gajića, vojnika garnizona Dugo Selo, koji je zapažen po svojoj aktivnosti u omladinskoj organizaciji u garnizonu, aktivan na planu suradnje garnizona i omladine Dugog Sela, kao i susjednih općina sa kojima garnizon suraduje.

O svom sudjelovanju na skupu u Makedoniji „Gajo“ nam je rekao slijedeće:

„Ovaj pohod je za mene potvrda kako se kuje bratstvo i jedinstvo među mladima naše zemlje. Ovom prilikom smo dokazali da je ova mlađa generacija spremna da brani tekovine naše revolucije, da granice republika i pokrajina ne predstavljaju nikakve smetnje za zblžavanje mladih. Evociranje uspomena iz revolucije na tlu ove Socijalističke Republike poceli smo u Skoplju, a završili u Probištipu. Sa tog puta nosim najlepše utiske iz Kuševca, sa predavanja o kuševskoj republici, kao i večernje zabave koje su priredjane za sve učesnike pohoda. Posebno bih istakao zabavu koju su nam priredili mlađi iz Ohrida, koja će mi ostati u dugom, dugom sećanju.“

Oglas

Obavijesti

Sjećanja

Vjenčani i umrli

Izvještaj o upisima vjenčanja i smrti u razdoblju od 17. lipnja do 10. kolovoza 1985. g.

Vjenčani:

- Ivanček Krunoslav i Ravensčak Anica zaključili brak 21. 06. 1985.
- Filipović Ilija i Graberski Ivanka zaključili brak 22. 06. 1985.
- Bešenec Zlatko i Bešenec Slobodanka zaključili brak 22. 06. 1985.
- Mavrek Stjepan i Bogdan-Pavek Durdica zaključili brak 06. 07. 1985.
- Galenč Marijan i Brač Luca zaključili brak 13. 07. 1985.
- Pleša Ivan i Ružić Ružica zaključili brak 13. 07. 1985.
- Karamarko Branko i Cesar Vesnica zaključili brak 13. 07. 1985.
- Šikutan Zdenko i Sandelić Marijana zaključili brak 19. 07. 1985.
- Zgazivoda Marijan i Kirin Gordana zaključili brak 20. 07. 1985.
- Mišović Jure i Huzjak Svetmirka zaključili brak 20. 07. 1985.
- Kapitan Darko i Rob-Sánchez Tatjana zaključili brak 20. 07. 1985.
- Žečević Nijaz i Derežić Nada zaključili brak 27. 07. 1985.
- Klasan Marijan i Turbeški Karolina zaključili brak 3. 08. 1985.
- Žgela Srećko i Vučilovski Dubravka zaključili brak 2. 08. 1985.

Umrli:

- Ranec Josip iz Hrušćice, star 54 god, umro 20. 06. 1985.
- Kožan Josip iz Ježevca star 82 god, umro 20. 06. 1985.
- Vrančić Ana iz Dugog Sela stara 82 god, umrla 25. 06. 1985.
- Barlović Janko iz Prečeca star 25 god, umro 17. 06. 1985.
- Smole Janko iz Tedrovca star 21 god, umro 17. 06. 1985.
- Sandelić Tomo iz Ivanje Reke star 74 god, umro 25. 06. 1985.
- Rajić Terezija iz Brckovljana stara 24 god, umrla 20. 06. 1985.
- Mahac Kata iz Kozinčaka stara 90 god, umrla 3. 07. 1985.
- Filipović Kata iz Hrušćice stara 77 god, umrla 2. 07. 1985.



U SJEĆANJE NA

IVANA TUČECA

29. 8. 84. — 29. 8. 85.

PROŠLA JE TUŽNA GODINA OTAKA KOJI SI NAS NAPUSTIO. HVALA SVIMA ONIMA KOJI TE SE SJEĆAJU.

Tugujuća: SUPRUGA, KĆERKA I RODITELJI

Tužno sjećanje na voljenog i nikad zaboravljenog supruga, zeta, ujaka i strica

IVANA LUKINCA

11. 8. 1984. — 11. 8. 1985.

Prošla je tužna godina dana od kada Tebe dragi Ivo nema među nama. Otišao si bez riječi i pozdrava. Pust je i prazan naš dom koji si tako volio.

Nema više tvog dragog lika, topnih riječi i osmjeha. Sjećanje na Tebe ostat će u našim srcima do kraja života. Hvala svima koji Te se sjećaju, posjećuju Tvoj tih dom i kite ga cvijećem.

Tugujuća: supruga Marica, punica Katica, te nećaci i nećakinja



SJEĆANJE

na dragog tatu i djeda

JOSIPA SKOBLJANECA

12. rujna 1982. — 12. rujna 1985. g.

Prošle su tri tužne godine otkako si iznenada otisao na put bez povratka. Dok živimo čuvati ćemo uspomenu na Tebe i vječno te se sjećat.

Tvoji: kćerka Dragica Kralj, zet Stanko, unuci Stjepan i Zdenka i praučnik Željko



Povodom smrti našeg člana i komandira druga

ĐURE BIŠOFA

iz Gračeca, izražavamo duboku zahvalnost vatrogasnim društvenim Štakorovec, Brckovljani, Prikraj, Hrebinec i DVD „Josip Kraš“ Zagreb, kao i društveno-političkim organizacijama, Mjesnoj zajednici Gračec, a posebno Aktivu žena, te drugovima koji su se toplim riječima oprostili od druga Đure: Sruk Branku, Rusan Željku i predstavniku RO „Janko Gredelj“ Zagreb.

Dobrovoljno vatrogasno društvo Gračec

U dubokoj boli i neizmjerenoj tuzi, zbog iznenadnog gubitka našeg dragog supruga, oca, djeda, brata

ĐURE BIŠOFA

najtoplje zahvaljujemo na zalaganju i sućuti svim DVD-ima, posebno DVD Gračec, te radnicima RO „Janko Gredelj“ iz Zagreba.

Hvala svima susjedima, kumovima, rođacima i prijateljima, koji su našeg dragog Đuru ispratili na vječni počinak i okitili njegov grob cvijećem.

Ožalošćeni supruga Marija, kćerka Ivanka zet Zdravko i unučad.

- Jambrečec Duro iz Rugvice umro 2. 07. 1985.
- Cik Milan iz Vel. Ostrna star 60 god, umro 5. 07. 1985.
- Klarč Dora iz Ivanje Reke, umrla 09. 07. 1985., stara 81 god.
- Horvatić Kata iz Lupoglava, stara 74 god, umrla 15. 07. 1985.
- Bišo Duro iz Gračeca, star 53 god, umro 14. 7. 1985.
- Skora Stjepan iz Lukarića star 74 god, umro 25. 7. 1985.
- Salčec Bara iz Lupoglava stara 75 god, umrla 15. 7. 1985.
- Balija Agata Zagreb, stara 65 god, umro oko 3. 7. 1985.
- Ivoš Marijan iz Gornje Grede, star 29 god, umro 09. 07. 1985.
- Balija Dragutin, iz Hrebineca, star 81 god, umro 17. 07. 1985.
- Galovec Anka iz Brckovljana, stara 56 god, umrla 31. 07. 1985.

MATIČNI URED

PRODAJEM 2000
komada biber crijeva.

Dugo Selo, D. Pavića 8.

OVLAŠTENI PROJEKTA
IZRAĐUJE PROJEKTE
GRAĐEVINSKE DOZVOLI
TROŠKOVNIKE ZA KREDI
VARAŽDINSKA 10A, SES
TE Tel. (041) 251

Dvadeset tona smrdljivog otpada

U posljednje vrijeme čitamo u dnevnoj štampi ili gledamo na televiziji o brojnim slučajevima zagadivanja čovjekovog životnog prostora. Posljedice postaju sve teže a načini na koje se zagadjuju voda, tlo i zrak sve složeniji i tehnički sve komplikirani, što otežava rad službe koje prate ovu problematiku. Prošle godine bili smo svjedoci zagadivanja većih zemljinskih površina otpadnim vodama zagrebačke kanalizacije na području naselja Hruščica i Ivana Reka. Rigoroznim mjerama inspekcijskih službi, rješen je trajno jedan dugogodišnji problem za svega par mjeseci. Izveden je u savskom nasipu »čep« koji sprečava izljev voda u zaobljenje, a ne utječe na odvodnju okolnog zemljista koje se koristi u poljoprivredne svrhe. Akcijom ORA »Sava« podignuta je razina zaštitnog nasipa gradske kanalizacije iz naselja Ivana Reka, tako da je i na tom dijelu spriječeno izljevanje toksičnih voda po poljoprivrednom zemljištu.

Jedan od dugogodišnjih ekoloških problema na području naše općine je i sanitarni deponij (smetište) Abesinija u Sibovskom Otoku. Godinama se tu odlaze razni otpad (industrijski i komunalni), a da nisu osigurani osnovni uvjeti za tu namjenu. Njiveći je problem neposredna blizina naselja kao i nedostatak koji onemogućuju kvalitetniju sanaciju otpada. Ne postoji čuvarska služba, ograda, itd., tako da se u isti ulazi nesmetano i odlaze se otpad bez određenog plana.

To je vjerojatno i dalo povoda rukovodicima »Agropoteinku« iz Sesvetskog Kraljevca da tu od-

lože 20-tak tona raznog otpada iz mesne industrije (inače veoma neugodnog mirisa) i to u vrijeme najvećih vrućina. Smrad se nesnosno širio, rojevi raznoraznih insekata razmiliši su se po okolnom terenu, tako da su stanovnici morali potražiti pomoći radnika SUP-a Dugo Selo. Naime, nije se moglo u početku utvrditi tko to baca: da li »Sljeme« ili netko sličan po proizvodnom assortimanu iz zagrebačke industrije. Operativni radnik OSUP-a Dugo Selo, Mirkko Radenović, zatekao je jednog popodneva tri kamiona RO »Agropoteinku« kako odlažu spomenuti otpad na smetište. Saslušavanjem vozača utvrđeno je da se otpad odlagao u više navrata i da je nastao zastojem u tehnološkom procesu RO.

OSUP je prosljedio svoj nalaz nadležnim inspekcijskim komisijama koje su podnijele prekršajne, krivične i privredno-kaznene prijave protiv odgovornih osoba i spomenute radne organizacije. Nadamo se da će kazne, koje će uslijediti, biti veoma rigorozne, što će u mnogome utjecati na daljnje ponašanje svih potencijalnih prekršitelja. Ujedno je komunalni inspektor dao nalog RO »Prigorac« iz Sesvete da otkloni nedostatke na smetištu, a to znači da postavi stalnu čuvarsku službu, ogradi smetište i saniira navezeni materijal. Ujedno je održan i sastanak predsjednika Izvršnih vijeća Skupština općina Sesvete i Dugo Selo, sa nadležnim organima i SIZ-ovima, gdje je dogovoren daljnji rad na sanaciji smetišta kao i perspektive postaje lokacije. »Prigorac« je već izvršio dio ovih zadataka.

Nikola Tominac

»MREŽARI« NAJOPASNiji ZA RIBU

Zahtvani programom aktivnosti naše ribolovno društvo ove godine ima registrirano 40 kontrolora i jednog volontera ribo-čuvara. Iz izvještaja komisije za kontrolu voda SRD »Jedinstvo« za prošlu godinu vidljivi su rezultati u naplati iskaznicu i dnevnim dozvola, ali organiziranog obilaska i hvatanja krivolovaca bilo je malo.

Sve se nažalost svodi na slučajnosti. Tako je 30. VI 1984. godine u redovnom obilasku vode naš predsjednik komisije za kontrolu voda, drug Zvonko Podeljak, na Crncu pokraj autoputa učinio grupu ribokradice i tom prilikom zaplijenio takozvane mreže »samolovke« u dužini od 50 metara. Budući da u takvim situacijama krivolovci obično ne nose nikakve dokumente, teško je bilo utvrditi njihov identitet a samim time podnijeti prijavu sucu za prekršajne. Naše područje nije bogato vodom, ali one su tako »razbacane« da ih je teško kontrolirati. Zbog toga je svaka suradnja s drugovima u OSUP-u Dugo Selo više nego dobrodošla. Otkako su se prije nekoliko godina drugovi iz OSUP-a aktivno uključili u borbu protiv krivolovaca, osjeća se da krivolovci umišli. Ali nedostatak tih akcija je upravo u činjenici što one nisu kontinuirane nego povremene. U akcijama koje su poduzele radnici OSUP-a Dugo Selo lani su zaplijenjene tri mreže i dvije vrše. Vrše su zaplijenjene na vodama Lonje i i dr.

nažnih kanala, gdje je jedna patrola uhvatila krivolovce iz Lupoglava. Tom prilikom su vrše i riba oduzete, a protiv krivolovaca pokrenut je prekršajni postupak kod suca za prekršaje. Nedugo potom, patrola je na vodama zvanično »kamen« kod Nart Otoka uhvatila ribokradice i tom prilikom oduzela im tri mreže, svaku dužine 50 m, a protiv krivolovaca je pokrenut prekršajni postupak. U oči bode činjenica što je jedan od tih krivolovaca i član SRD »Jedinstvo«. Mišljenja sam da bi samo društvo ovom problemu trebalo posvetiti više pažnje, pokušati odgovarajućim nagradama stimulirati članove i drugove iz OSUP-a na organiziranje akcije i uspješniju borbu protiv krivolovaca.

Za oštire kazne

Zakon o slatkodobnom ribarstvu sadrži niz kaznenih odredbi za one zatecene u krivolovu ribe. Na žalost one su tako »razbacane« da ih je teško kontrolirati. Zbog toga je svaka suradnja s drugovima u OSUP-u Dugo Selo više nego dobrodošla. Otkako su se prije nekoliko godina drugovi iz OSUP-a aktivno uključili u borbu protiv krivolovaca, osjeća se da krivolovci umišli. Ali nedostatak tih akcija je upravo u činjenici što one nisu kontinuirane nego povremene. U akcijama koje su poduzele radnici OSUP-a Dugo Selo lani su zaplijenjene tri mreže i dvije vrše. Vrše su zaplijenjene na vodama Lonje i i dr.

Naš riblji fond nije posebno velik pa je i to razlog da ga što bolje njegujemo i zaštitimo od mrežara. Do sada poduzete akcije na njegovoj zaštiti, kao i zakonski propisi, ne osiguravaju trajniju zaštitu tog prirodnog bogatstva od neodgovornih i lakomih nastrljivaca – mrežara

ve si novu mrežu, a za noć ulove 20 i više kila, i već time riješe svoj problem. Sve to mi ribiči znamo. Sto se tu može učiniti, s obzirom da mi ne odlučujemo u konkretnim slučajevima kažnjavanja. Malo, jako malo, mi istinski možemo učiniti, i to sve dotle dok ne budu donesene jasne odredbe nadležnih organa, kojima bi se postrožile kaznene odrebe i povećane novčane kazne. Za ponovljene slučajeve prekršaja trebalo bi predviđati i zatvorske kazne. Smatram da bi se i ribolovci trebali aktivnije postaviti prema krivolovcima, pa i dati nadležnim organima jedan zajednički prijedlog za izmjenu spomenutog zakona.

N. Sekur

ve si novu mrežu, a za noć ulove 20 i više kila, i već time riješe svoj problem. Sve to mi ribiči znamo. Sto se tu može učiniti, s obzirom da mi ne odlučujemo u konkretnim slučajevima kažnjavanja. Malo, jako malo, mi istinski možemo učiniti, i to sve dotle dok ne budu donesene jasne odredbe nadležnih organa, kojima bi se postrožile kaznene odrebe i povećane novčane kazne. Za ponovljene slučajeve prekršaja trebalo bi predviđati i zatvorske kazne. Smatram da bi se i ribolovci trebali aktivnije postaviti prema krivolovcima, pa i dati nadležnim organima jedan zajednički prijedlog za izmjenu spomenutog zakona.

N. Sekur

ČITATELJI PIŠU Povodom posljednje priredbe »Prvog glasa«

Ne znam ni sam, koliko sam puta isticao i mnogi su račao pozornost na činjenicu da Dugo Selo obiluje vrlo kvalitetnim glasovanim materijalom. Šteta je što to nitko nije zainteresiran i tako mnogi krasni glasovi propadaju. Iznimku su dvoje pjevača, kojima je pjevanje postala profesija: VIŠNJA PAVLOVIĆ, premda je tek nedavno počela profesionalno nastupati, danas se smatra jednim od najboljih sopranova u Jugoslaviji. Višnja je član Ljubljanske opere i stalni gost opere HNK. Zabilježen je iz njenih nastupa na velikim koncertima u Lisinskom. Ing. STJEPAN SRPAK član je kazališta Komedijs, ali se vrlo dobro plesao i kao estradni pjevač. Već godinama nastupa na Krapinskim popevkama - i drugdje, tako da naši pojmati skladatelji zabavne glazbe (Kalogjera, Jusić i dr.) skladaju posebno za Srpsku.

Koliko mi je poznato postoje još dvije mlade pjevačice iz Ivana Reke (općina Dugo Selo) Višnja Rebac i Alida Vidović. Alida je između mezzosoprana i alta

pratnja glasovi i nastavili li s ozbiljnim radom, mogla bi i ona prisavljati Dugo Selo.

A što ćemo s ostalima? Prisustvovao sam zadnjoj priredbi »Prvi glas«, ali naišao nisam mogao nikako steći dojam da li imade kvalitetnih glasova i to iz jednostavnog razloga što je instrumentalna pratnja bila tako bučna i zaglušljiva, da su se jedini izvođači mali i petni žila naprezati da ih se čuje. Svrha je ovog napisa baš da se ukaze kako bi se ubuduce o tome moralio voditi računa. Uzmimo primjerice pjevačicu koja je dobila drugu nagradu. Pjevačica (Novčić) jedva da se čula, a violinista kao da i ne svira, već samo onako vuće gudala.

Pratnja mora biti diskretna i imade se samo toliko čuti da popunjava izvođača, bio on vokalni ili instrumentalni. Inače šteta, sve to onda propada. Trebalo bi u buduću o tome povesti računa, kako bi mlađi pjevači (medu kojima imade i perspektivnih) mogli doći do punog izraza i vidjeti se njihova kvaliteta. To je mislim i svrha »Prvog glasa«. Sergije Foretić

Iz sporta

RUKOMET

Rukometašice prema gore – rukometaši ipak ostali

Odličnim igrama u kvalifikacijskim turnirima za popunu Hrvatske rukometne regionalne lige i osvajanju trećeg mesta rukometašice »Jedinstva« ostvarile su jedan od najvećih uspjeha u povijesti kluba. Plasman u viši rang ujedno je i poklon klubu koji slavi 30-godišnjicu postojanja i uspješnog djelovanja. Ali, to je i nagrada igračicama i treneru za dugogodišnji mukotran rad i odricanje, za mnogobrojne poraze ali i pobjede. Možda je još bitnije naglasiti drugarsku atmosferu u ekipi te sportsko ponašanje na terenu, čime je ova ekipa stekla mnoge

simpatije i prijateljstva. Radom i odricanjem, a što su i glavne odlike ove momčadi, zasigurno će postići još više.

Rukometaš je konačno pomilovala i sreća. Zahvaljujući reorganizaciji ostali su članovi Hrvatske rukometne regionalne lige. To su i zasluzili svojim igrama.

Ovim uspjesima rukometašice i rukometaši omogućili su da dugoseljani ove godine prisustvuju kvalitetnijim sportskim priredbama, u kojima će oni dostojni prezentirati dugoselski sport.

T. Pavlić

Mini vijesti

Djevojke su imale napornu i uspješnu sezonu. Pripreme za naredno prvenstvo započele su 15. 8. 1985. g. Postoji mogućnost odlaska na »morske pripreme«.

U novo prvenstvo rukometašice »Jedinstva« trebale bi ići pojačane. Nova imena su: Lidija Baričević, Dubravka Starec i Dijana Beti.

Nakon uspješno prebrođenih kvalifikacija rukometašice su na turnir u čast Dana borca održanom u Sesvetama osvojile drugo mjesto. Ekipa je bila pojačana sa dvije igračice RK »Vihor« iz Zagreba, s kojima je uspostavljen veliko prijateljstvo i suradnja.

Rukometaši, nakon iznenadnog opstanka, optimistični tvrde: sredina tablice je naša, borba za opstanak više ne dolazi u obzir.

Sastav rukometaša za novu sezonu još nije kompletan. Osim dobro znanih igrača koji nose glavni teret prvenstvenih utakmica najavljuju se neka pojačanja, ali i odlasci iz kluba.

Kao i svake godine pred početak prvenstva rukometašice i rukometaši, svi prijatelji kluba okupiti će se na zajedničkom uređivanju igračista.

Povodom 30-godišnjice klub priprema rukometni turnir i druge manifestacije vezane uz tu proslavu.

Sezona 85/86. trebala bi započeti 7/8. rujna 1985. g. Rukometaši i rukometašice vas pozivaju da im pomognete svojim navijanjem i da se učlanite u njihov klub.

T. PAVLIĆ

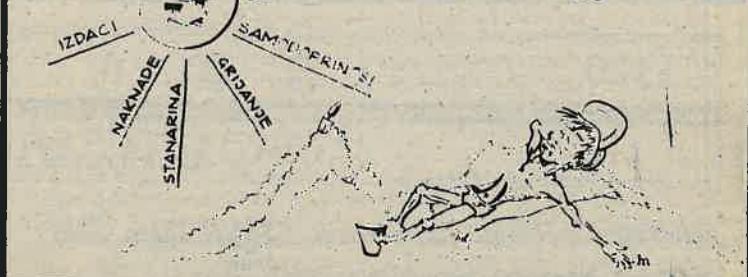
Uspješan rad streljačkog kluba »Radnik«

Članovi streljačkog kluba »Radnik« iz Oštare zabilježili su još jedan veliki uspjeh. Na takmičenju »Kup regije« u Kutini 1. rujna 1985. g. u galanju malokalbarskom puškom sa 20 metaka u ležećem stavu te »Trofej Moslavine« u galanju malokalbarskom puškom sa 60 metaka u ležećem stavu, koji će se održati u Ivanič Gradu 3. studenoga 1985. godine. Pored ovih dobrih rezultata moramo spomenuti i veoma tešku finansijsku situaciju Kluba. Tako da imamo teškoća i s nabavkom municije za treninge. Veliki problem nam je i neadekvatno i zastarjelo naoružanje, što nam onemogućava postizanje i boljih rezultata. Valja znati da članovi našeg kluba čine i reprezentaciju Dugog Sela (susret 8. komuna, »KUP Moslavine« itd.). Uzakujemo na potrebu veće pomoći i podrške cijele društveno-političke zajednice u cilju razvoja ovog društveno korisnog sporta.

Berislav Rajković

Članovi SD »Radnik« sada se pripremaju za predstojeća natjecanja: »Kup regije« u Kutini 1. rujna 1985. g. u galanju malokalbarskom puškom sa 20 metaka u ležećem stavu te »Trofej Moslavine« u galanju malokalbarskom puškom sa 60 metaka u ležećem stavu, koji će se održati u Ivanič Gradu 3. studenoga 1985. godine. Pored ovih dobrih rezultata moramo spomenuti i veoma tešku finansijsku situaciju Kluba. Tako da imamo teškoća i s nabavkom municije za treninge. Veliki problem nam je i neadekvatno i zastarjelo naoružanje, što nam onemogućava postizanje i boljih rezultata. Valja znati da članovi našeg kluba čine i reprezentaciju Dugog Sela (susret 8. komuna, »KUP Moslavine« itd.). Uzakujemo na potrebu veće pomoći i podrške cijele društveno-političke zajednice u cilju razvoja ovog društveno korisnog sporta.

LJETO '85



Što za Zagrepčane znači Martin Breg?

Područje Martin brijega, živopisnog kraja sa vinogradima, čije postojanje datira gotovo od kada i stara crkva, izloženo je danas vikendaškom "turizmu". Vinogradi su toliko usitnjeni da se više ne može govoriti o nekoj ozbiljnijoj proizvodnji grožđa i vina. Martin Breg je prestat biti idilična slika vinograda i starih drvenih klijeti i sada više sliči jednom neplanskom naselju sa mnoštvom razbacanih kuća [vikendica], koje zastiru pogled i pored kojih se gotovo i ne vide vinogradi. Tu je vidljivo razmetanje raznih ukusa i takmičarskog duha i arhitektonskih rješenja svih stilova. U tom urbanom konglomeratu strši po koja stara drvena klijet, tek podsjećajući na ono prošlo, ruralno. Gotovo ista situacija je i na području Hrebincu, Stakorovca, Brckovljana i Stančića.

Sve je posljedica blizine Zagreba kao velikog grada koji okolicu transformira svojim utjecajima urbanizacije i metropolitizacije. Doduše, taj proces je počeo davno prije i već je gotovo dovršen bar što se tiče Martin Brega. Jedna od okolnosti koja je dovela do ove situacije na Martin Bregu nalazi se prijašnji odlukama općinskih organa i to: odluke koja zamjenjuje urbanistički plan vikend kuća u vinogradarskih i rekreacionih objekata u vinogradima Martin Breg, donesena 1968. g. te odluka o građevinskom području općine Dugo Selo (Dugoselska kronika br. 5/77, 6/78, 4/79, i 11/79) vinogradi su pretvoreni u zonu vikendica i klijeti. Ta odluka prestala je važiti 1982. godine. Novi

Dolazak u dugoselska vikend područja (sa oko 1700 vikend objekata) u pravilu predstavlja bijeg iz urbane sredine. Da li će ta vikend naselja, zbog nedostatka stambenog prostora, biti pretvorena u stambena naselja?

zakon o građevinskom zemljištu, odnosno Odluka o građevinskom području općine Dugo Selo ne predviđaju izgradnju kuća za odmor [vikendica] na Martin Bregu, Brckovljanim, Stakorovcu, Stančiću i Hrebincu. Bit će dakle dozvoljena samo izgradnja klijeti kao infrastrukture poljoprivrednog zemljišta, odnosno kuće za odmor.

Jedan veliki dio vikendica na Martin Bregu sagradili su Zagrepčani. Dakle veliki grad se širi u okolini mijenjajući njezin izgled i trošći najlepše dijelove, a sve zahvaljujući prijašnjoj politici prostornog planiranja. Sam taj vikendaški "turizam" je u stvari izraz potrebe Zagrepčana da pobegnu od gradske vreve, iz stana košnice u suburbiju, u svoj vinograd, u svoju kuću. Tu se ogleda potreba čovjeka da se vrati prirodi, iz njemu umjetno stvorenih oblika stanovanja i življena, sa ulice na kojoj su ljudi dodiruju i ne susreću [Lefebvre], da bar preko vikenda pokuša doživjeti prirodu i konačno se opustiti od svakodnevnih frustrirajućih situacija. Jer

ovdje taj gradski čovjek pronalazi njemu poznate oblike komunikacije, koje su svojstvene seoskom načinu života: susjedstvo. Između ostalog, ovde taj vikendaš iskaže i svoj individualizam, koji on ne može manifestirati u gradskoj sredini, u kojoj je on samo anonimni pojedinac. On to radi na vidljiv način: gradi vikendicu monumentalnog oblika, često sa upadljivim detaljima i oblicima.

Poznato je da je suburbija svojstvena kapitalističkom načinu proizvodnje i privilegija povlaštenih u smislu rezidencijalnog stanovanja. Suburbije su takve urbanizirane jezgre locirane van centralnih gradova koje su politički nezavisne ili ekonomski i psihološki povezane uslugama i olakšaćima kojima pruža metropola. [Bokhoff]

Dugo Selo se može promatrati kao izvjesni oblik suurbanizacije, ali ne kao privilegija, već prvenstveno kao stihijski izraz jednog procesa kojeg proizvodi veliki grad. To se izražava u potrebi širokog sloja stanovništva da po-

bjegne od grada, ali ne predaleko. U većini slučajeva vlasnici tih vikendica nastanjeni su u Zagrebu, ali nisu rođeni u Zagrebu, već su doselili bili iz seoskih ili mješovitih naselja. Zapravo uzrok njihovog odlaska iz grada u predio grada treba potražiti u deagrarizaciji, u nasilnom kidanju onih spona koju su ih vezivale sa prirodom, sa zemljom. Ovdje se oni na trenutku vraćaju svom prvobitnom načinu života, svom prvom i osnovnom orudu svojoj prirodnoj laboratoriji [Marx], komadu zemlje.

Može se reći da je urbanizacija proces koji neminovalo zahvaća cijeli svijet, i ondje gdje je urbano već jednom začeto, širi se dalje nagnjavajući i najlepše dijelove prirode. Dakle, i u slučaju Dugog Sela i Martin Brega ne može se govoriti o suburbiji kao privilegiji, već je to odraz jednog procesa koji izaziva deagrarizacija stanovništva, odnosno njihovo prilagodavanje na urbane tekonine. Moglo bi se reći da je to jedna vrsta adaptacije života u gradu i bijeg od njega. Rečeno

-lefebrovski: svjetla koja privlače i odbijaju.

Priroda je zakinuta. Samo pojedinci između ostalih objašnjenih užitaka imaju još jedan: a to je posjednički. Zajednica, društvo – gdje je njezina korist u svemu to? Turizam? Pravog turizma nema i koliko mi je poznato nijedna vikendica na Martin Bregu ne koristi se za iznajmljivanje. Tko zna možda će u budućnosti Martin Breg postati turističko naselje? Ili će možda jednostavno sa slijedećim popisom stanovništva biti konstatirano da je Martin Breg postalo naselje, odnosno dio naselja Dugog Sela ili Prozora.

Posebno ako se zna da se neke od vikendica danas koriste i za trajno stanovanje. Roditelji-umirovljenici prepustiće svoje stambene kvadrante u Zagrebu djeci i unucima, a oni se trajno nastanjuju u svoje vikendice, u zdrav prirodni okoliš. Od tuda i zahtjevi za imenovanje ulica tih vikend područja, a ima zainteresiranih i za uvođenje telefona.

Andelka Šajković



Izgradnjom brojnih vikendica izgled Martina nije prolješpan – naprotiv

Pred početak školske godine

Koliko daka prvaka

U ponедјeljak, drugog rujna, započinje nova školska godina. U osnovnu školu u Dugom Selu krenuti će 154 daka prvaka u pet odjeljenja, s time da je zbog nedostatka školskog prostora za sljedeću školsku godinu odgoden upis još 29 mališana (jedno odjeljenje). Zanimljivo je reći da je od tih 154 daka prvaka 85 dječaka i 69 djevojčica. Lani je u tu školu krenulo 188 daka prvaka u šest odjeljenja.

Ta škola ima svoja pedrčna odjeljenja u Lupoglavlju. Tu će krenuti 33 daka prvaka (lani 35), s time da je za još 11 mališana odgoden upis za narednu godinu, također zbog nedostatka prostora.

Svi daci OS "Stjepan Bobinec-Šumski" će s posebnim veseljem ući u svoje učionice, jer je cijela zgrada iznutra okrećena tijekom praznika, nabavljene su nove školske tabele, a uređen je i okoliš.

Osnovna škola u Rrugvici je također iznutra uređena i okrećena tako da će u nju krenuti ove godine 83 daka prvaka raspoređenih u tri odjeljenja, što predstavlja isti broj novoprdoših daka kao i prošle školske godine. Tu nije bilo odgode upisa.

Besplatne knjige

"Zagrebačka banka" je i ove godine poklonila komplete knjiga četvorici dugoselskih učenika: dva kompleta za sedmi razred, jedan za šesti i jedan za osmi. Osnovni kriteriji besplatnog dobivanja knjiga bili su slabije imovno stanje i dobro učenje. Dva kompleta su uručena učenicima u Rrugvici, a dva u Dugom Selu.

Uistinu se radi o jednom primjernom i humanom činu.

Novi dio nogostupa

Ovih dana radnici "Cestogradnje" završavaju gradnju nogostupa nasuprot osnovne škole u Dugom Selu. Radi se o izgradnji nogostupa u dužini od 130 metara. Radovi su obuhvatili pripremu zemljišta, pomicanje ograda, ugradnju rubnika na kolovozu, postavljanje odvodnje, nasipavanje terete te na koncu samostalno.

Time je dat doprinos uređenju samog općinskog središta. No ne samo to: povećana je sigurnost kretanja učenika, što je posebno važno s obzirom na učestala stradanja djece upravo na tom dijelu prometnice kroz Dugo Selo.

Vaš caffe bar

»MANHATAN«

Kušajte naše specijalitete od sladoleda
Otvoren od 7 do 24 sata (osim nedjelje i praznika)

Zaborav na vlastite roditelje

Sve veći broj potomaka pada na ispit u humanosti, kada je riječ o njihovom odnosu prema vlastitim roditeljima.

I na području naše općine raste broj staračkih domaćinstava, posebice u posavskom i lonjskom području. Nizak natalitet i odlazak mlađeg naraštaja u urbane sredine učinio je svoje. Odlaska sa sela potomaka ne može biti opravdanje nebrige i nehumanog zaborava na vlastite roditelje. No takvih slučajeva zaborava na vlastite roditelje čini se da je sve više. Dobro je dok se ti roditelji mogu kretati i ponešto privredavati. Kad to više ne mogu onda se tu poziva u pomoć Centar za socijalni rad. Evo što nam je o tome rekao Zdenko Žunić, rukovoditelj Centra: "U ovom trenutku mi se bavimo sa blizu 25 takvih slučajeva. Svaki takav slučaj u sebi krije i neku posebnu životnu priču i ljudsku dramu. Svugdje se tu radi o krsenju moralnih, običajnih i zakonskih normi. Imamo slučajeva da djeca žive u istom selu i ne vode brigu o svojim roditeljima, pravdući to obično nespremnostu svojih isciđenih roditelja da ispunje pojedine njihove ambicije u pogledu nasljedstva. Pitanje nasljedstva je opravданje i onima koji su se odselili u neko drugo mjesto stanovanja. Dogada se da se i susjedi, iz pukog sažaljenja počnu brinuti za takve ostarjele i onemoćale starije osobe. A što mi radi u tim slučajevima? Zakonska je obveza djece da vode brigu o svojim roditeljima. Na to ih mi upozoravamo i to od njih zahtjevamo. Ako to oni ne prihvate mi možemo poduzeti i odredene sankcije prema njima. No zanimljivo je da u tim situacijama starići štite svoje potomke, čime otežavaju i sebi i nama rješavanje svog problema. Ako se djeca ogluši i sebi i nama stariju osobu, za njenu suglasnost, smještavamo u odgovarajući dom, s time da je taj smještaj na teret potomaka. Mjesечно smještaj u domu košta od 18 do 28 tisuća dinara. No mnogi potomci to radije plaćaju nego li da vode neposredno brigu o svojim onemocnulim roditeljima. Odlazak staraca u domove oni u pravilu doživljavaju tragično. To je njihova »smrt prije smrti«, otgnute od kućnog praga i socijalne sredine u kojoj su proživjeli niz najljepših desetljeća svog života. Sa područja općine danas je u do-

movima 33 staraca, od toga ih je 15-tak bilo zanemareno od djece ili srodnika. Bojim se, medutim, da se taj broj zanemarenih staraca neće smanjivati. Naprotiv. Na ispit iz humanosti očito zasljužujemo sve slabije ocjene.

Uskoro razglednica Dugog Sela

Turistički savez općine Dugo Selo osnovan je 20. svibnja 1982. g. s ciljem razvijanja turističke ponude na području naše općine. Na osnivačkoj Skupštini izabran je i Izvršni odbor od osam članova. Za predsjednika tog odbora izabran je Krešimir Čimaš.

Za svoje potrebe ta se organizacija izborila i za svoj neophodni radni prostor. Upravo se uređuje vlastiti poslovni prostor u Bobinčevu 17. S obzirom na činjenicu da je ta organizacija zaposnila i svog profesionalnog tajnika očekuje se intenziviranje njenog djelovanja, i to smislenim i dugorocnim razvojem turističke ponude dugoselske općine. Dosadašnji rezultati rada bili su do sada uglavnom na području emitivnog turizma i uslužne turističke djelatnosti (razmjena sa Poljskom, organiziranje izleta i dr.).

Pozornost sigurno zasljužuje i akcija koja je upravo u toku: priprema se izdavanje razglednice Dugog Sela. Njen izlazak je najavljen za jesen.

Vesna Grizićevac

Dugoselska kronika
glasilo društveno-političkih organizacija općine Dugo Selo

Osnivač: Općinska konferencija SSRNH Dugo Selo
Izdavač: Narodno sveučilište Dugo Selo

Uređivački odbor: Općinska konferencija SSRNH Dugo Selo

Izdavački odbor: Ivan Vranić, Vlasta Vidović, Nada Kozić, Božidar Grgošić, Stjepan Turčinec, Marko Kljaić, Ivica Plašić, Josip Horvat i Marijan Galeković ● Glavni i odgovorni urednik: MARIJAN GALEKOVIĆ ● Grafički urednik: Zvonimir Babić ● List izlazi jednom mjesечно. Cijena pojedinog broja 20 dinara. Godišnja preplata poštom: 240 dinara (u preplatu je uračunata i poštarina). Preplate se šalju na žiro-račun Narodnog sveučilišta Dugo Selo, broj 30111-603-6553 kod SDK Dugo Selo. Rukopisi se ne vraćaju
Adresa uredništva: Dugo Selo, Braće Bobinac 21a, tel. 750-419